

PUBLII SYRI
MIMI
AUCTI ET CORRECTI
EX CODICE MS.
FRISINGENSI;
CUM NOTIS
VIRI DOCTI, ET
VARIIS LECTIONIBUS.

PATAVII. CIƆIƆCCLXIX.
EXCUDEBAT JOSEPHUS COMINUS.
SUPERIORUM PERMISSU.

AD LECTOREM.

PUBLII *Syri editio hæc non est Mureti; tamen cum Mureto hic eam publicamus, eo consilio, ut cum elegantissimo nostri ævi ingenio elegantissimum illud prisci ævi ingenium habeas conjunctum; P. Syrum, inquam, cujus aliquot Mimiambi jam antehac ab aliquibus sunt editi, ut a Godofredo, ex membranis Cantabrigiæ repertis: quas ipse conqueritur & depravatissimas, & sententias hinc inde fuisse infartas, plerasque e Seneca depromtas. Scaliger in lucem dedit aliquot Mimos Syri. Vellem, indicasset, quis illi in Syri editione fundus, & quorum exemplarium fidem secutus sit. Suo arbitrio alios Mimos mutat, alios omittit. Nec deest exemplum, ubi versum Laberii pro Publiano ponit. Henricus Stephanus quoque edidit aliquot Mimiambos P. Syri, quos non per litteras, ut alii fecerunt, sed per rerum capita digessit. Porro admodum reverendus, nobilis & eruditissimus dominus* Antonius Velserus, *cathedralis Ecclesiæ Frisingensis Canonicus, in Bibliotheca Ecclesiæ Frisingensis membranas manuscriptas reperit, & ad* Marcum *fratrem* II. Virum Augustanum *transmisit; hic ad nos; in quibus Mimi P. Syri. Quos ubi cum aliis conferre cœpi, illico deprehendi in Codice Frisingensi quam plurimos optimæ notæ, vere Publianos, & perquam eleganter acutos Mimiambos, qui in omnibus aliis hactenus desiderabantur. Quare operæ pretium visum est, hos adjicere, & editionem novam, omnium plenissimam adornare. Quanto in pretio hi Mimi fuerint apud sapientes, testis sit Romanus sapiens, qui eos e theatralibus nugis, inter quas jactabantur, tanta cura selegit, iisque sapientiæ præcepta exornavit. Probe enim scivit intima & severissima Ethices præcepta Mimorum numeris apte illigata esse; & quanta hoc factum sit utilitate, passim testatur.* Natura, *inquit,*

 fun-

fundamenta dedit femenque virtutum: omnes ad omnia ista nati sumus. Cum irritator accessit, tunc illa animi bona velut soluta excitantur. Non vides quemadmodum theatra consonent, quoties aliqua dicta sunt, quæ publice agnoscimus, & consensu vera esse testamur?

Desunt inopiæ multa, avaritiæ omnia.

In nullum avarus bonus est, in se pessimus.

Ad hos versus ille sordidissimus plaudit, & vitiis suis fieri convicium gaudet. *Et paulo post:* Nam, ut dicebat Cleanthes, quemadmodum spiritus noster clariorem sonum reddit, cum illum tuba per longi canalis angustias tractum, patentiore novissime exitu effudit: sic sensus nostros clariores carminis arcta necessitas efficit. Eadem negligentius audiuntur, minusque percutiunt, quamdiu soluta oratione dicuntur: ubi accessere numeri, & egregium sensum adstrinxere certi pedes, eadem illa sententia velut lacerto excussa torquetur. De contemtu pecuniæ multa dicuntur, & longissimis orationibus hoc præcipitur, ut homines in animo, non in patrimonio putent esse divitias; eum esse locupletem, qui paupertati suæ aptus est, & parvo se divitem facit. Magis tamen feriuntur animi, cum carmine ejusmodi dicta sunt:

Is minimo eget mortalis, qui minimum cupit.

Quod vult, habet, qui velle quod satis est, potest.

Cum hæc atque ejusmodi audimus, ad confessionem veritatis adducimur.. Illi enim quibus nihil satis est, admirantur, acclamant, odium pecuniæ indicunt. *Hæc Seneca, qui quam magnifice hic hos quaternos Publianos Mimos laudet, vides. Quia vero ille, qui Mimos Syri primus collegit, eos ordine litterarum digessit, eundem nos ordinem servamus, ita ut cujuscunque litteræ seriem accurate sequamur.*

DE

DE PUBLIO SYRO ELOGIA.

SENECA

lib. 1. Epist. 8.

QUAM *multi Poetæ dicunt, quæ a Philosophis aut dicenda aut dicta sunt! Non attingam Tragicos, aut Togatas nostras: habent enim hæ quoque aliquid severitatis, & sunt inter Comœdias & Tragœdias mediæ. Quantum disertissimorum versuum inter Mimos jacet! Quam multa Publii non excalceatis, sed cothurnatis dicenda sunt! &c.*

IDEM

lib. 1. de tranquill. vitæ cap. 11.

NUMQUAM *me in bona re mali pudebit auctoris. Publius tragicis comicisque vehementior ingeniis, quoties mimicas ineptias, & verba ad summam caveam spectantia reliquit! inter multa alia cothurno, non tantum sipario, fortiora, & hoc ait:*
Cuivis potest accidere, quod cuiquam potest.

MACROBIUS

II. Saturnal. capite septimo reddens causam quare Cæsar, quem Laberio favorem ante exhibuit, in P. Syrum transtulerit.

SED *quia & paulo ante Aurelius Symmachus, & ego nunc Laberii fecimus mentionem; si aliqua hujus atque Publii dicta referemus, videbimur & adhibendi convivio Mimos vitâsse lasciviam, & tamen cele-*

celebritatem, quam quum adsunt illi excitare pollicentur, imitari. Laberium asperæ libertatis equitem Romanum Cæsar quingentis millibus invitavit, ut prodiret in scenam, & ipse ageret Mimos, quos scriptitabat. Sed potestas non solum, si invitet, sed etsi supplicet, cogit. Unde se & Laberius a Cæsare coactum in Prologo testatur his versibus:

Necessitas, cujus cursus transversi impetum
Voluerunt multi effugere, pauci potuerunt,
Quo me detrusit pæne extremis sensibus!
Quem nulla ambitio, nulla unquam largitio,
Nullus timor, vis nulla, nulla auctoritas
Movere potuit in juventa de statu;
Ecce in senecta ut facile labefecit loco
Viri excellentis mente clemente edita
Submissa placide blandiloquens oratio!
Etenim ipsi dii negare cui nihil potuerunt,
Hominem me denegare quis posset pati?
Ego bis tricenis annis actis sine nota,
Eques Romanus e Lare egressus meo,
Domum revertar Mimus! Nimirum hoc die
Uno plus vixi, mihi quam vivendum fuit.
Fortuna immoderata in bono æque atque in malo,
Si tibi erat libitum litterarum laudibus
Floris cacumen nostræ famæ frangere,
Cur cum vigebam membris præviridantibus,
Satisfacere populo, & tali cum poteram viro,
Non flexibilem me concurvâsti, ut carperes?
Nunc me quo dejicis? quid ad scenam affero?
Decorem formæ, an dignitatem corporis?
Animi virtutem, an vocis jucundæ sonum?
Ut hedera serpens vires arboreas necat,
Ita me vetustas amplexu annorum enecat.
Sepulcri similis, nil nisi nomen retineo.

In ipsa quoque actione, subinde se, qua poterat, ulcisce-

ciscebatur, inducto habitu Syri; qui velut flagris caesus, praeripientique se similis, exclamabat:

Porro, Quirites! libertatem perdimus.

Et paulo post adjecit:

Necesse est multos timeat, quem multi timent.

Quo dicto universitas populi ad solum Caesarem oculos & ora convertit, notantes impotentiam ejus hac dicacitate lapidatam. Ob haec in Publium vertit favorem.

Is Publius natione Syrus, cum puer ad patronum domini esset adductus, promeruit eum non minus salibus & ingenio, quam forma. Nam forte cum ille servum suum hydropicum jacentem in area vidisset increpuissetque, Quid in sole faceret? *respondit,* Aquam calefacit. *Joculari deinde super coena exorta quaestione,* Quodnam esset molestum otium? *& aliud alio opinante, ille,* Podagrici pedes, *dixit. Ob haec & alia manumissus, & majore cura eruditus, cum Mimos componeret, ingentique assensu in Italiae oppidis agere coepisset, productus Romae per Caesaris ludos, omnes qui tunc scripta & operas suas in scenam locaverant, provocavit; ut singuli secum posita invicem materia pro tempore contenderent. Nec ullo recusante superavit omnes; in quibus & Laberium: unde Caesar arridens hoc modo pronunciavit:*

Favente tibi me victus es, Laberi, a Syro.

Statimque Publio palmam, & Laberio annulum aureum cum quingentis sestertiis dedit. Tunc Publius ad Laberium recedentem ait:

Qui cum contendisti scriptor, hunc spectator subleva.

Sed & Laberius sequenti statim commissione, Mimo novo interjecit hos versus:

Non possunt primi esse omnes omni in tempore:
Summum ad gradum cum claritatis veneris;
Consistes aegre, & quam descendas, decides.
Cecidi ego; cadet qui sequitur. laus est publica.

Publii autem Sententiæ feruntur lepidæ & ad communem usum accommodatissimæ. Ex quibus has fere memini singulis versibus circumscriptas:

Beneficium dando, accepit qui digno dedit.
Feras non culpes, quod mutari non potest.
Cui plus licet, quam par est, plus vult, quam licet.
Comes facundus in via pro vehiculo est.
Frugalitas inserta est rumoris boni.
Hæredis fletus sub persona risus est.
Furor fit læsa sæpsus patientia.
Improbe Neptunum accusat qui iterum naufragium facit.
Nimium altercando veritas amittitur.
Pars beneficii est, quod petitur, si cito neges.
Ita amicum habeas, posse ut fieri inimicum putes.
Veterem ferendo injuriam, invitas novam.
Nunquam periclum sine periclo vincitur.

Hæc apud Macrobium.

GELLIUS.

lib. 17. cap. 14.

PUBLIUS *Mimos scriptitavit; dignusque habitus est, qui suppar* (*al.* super) *Laberio judicaretur. C. autem Cæsarem ita Laberii maledicentia & arrogantia offendebat, ut acceptiores & probatiores sibi esse Publii, quam Laberii, Mimos prædicaret. Hujus Publii Sententiæ feruntur pleræque lepidæ, & ad communem usum commendatissimæ. Ex quibus sunt istæ singulis versibus circumscriptæ, quas libitum hercle est adscribere:*

Malum est consilium, quod mutari non potest.
Beneficium dando, accepit qui digno dedit.
Feras, non culpes, quod vitari non potest.
Cui plus licet, quam par est, plus vult, quam licet.

Co-

Comes facundus in via pro vehiculo est.
Frugalitas inserta est rumoris boni.
Hæredis fletus sub persona risus est.
Furor fit læsa sæpius patientia.
Improbe Neptunum accusat qui iterum naufragium facit.
Ita amicum habeas, posse ut fieri inimicum putes.
Veterem ferendo injuriam, invitas novam.
Nunquam periclum sine periclo vincitur.
Nimium altercando veritas amittitur.
Pars beneficii est, quod petitur, si belle neges,
Hæc apud Gellium.

SENECA

lib. 7. controv. 3.

CASSIUS *Severus, summus Publii amator, ajebat, &c. Apud eum (Publium) melius erant dicta, quam apud quenquam Comicum Tragicumque, aut Romanum, aut Græcum, &c.*

NOTÆ

NOTÆ VERSIBUS APPOSITÆ SIC EXPLICANTUR.

f. Denotat manuſcriptum codicem Friſingenſem. Jam ſi cui verſui littera *f*. ſola apponatur, denotat, illum in ſolo Friſingenſi reperiri, abeſſe autem in cæteris omnibus, tam in editione Godofredi, quam Henrici Stephani, & Scaligeri.

g. denotat editionem Godofredi. Jam ſi cui verſui littera *g*. ſola apponatur, denotat, illum in ſola editione Godofredi reperiri; abeſſe autem in M. S. Friſingenſi, & in Henrici Stephani & Scaligeri editione.

h. denotat editionem Henrici Stephani. Jam ſi cui verſui littera *h*. ſola apponatur, denotat, illum tantum in editione Henrici Stephani reperiri, non autem alibi.

ſ. denotat editionem Joſephi Scaligeri. Jam ſi cui verſui littera *ſ*. ſola apponatur, denotat, illum tantum in Scaligeri editione eſſe, non autem alibi.

Binæ ex his litteris denotant, illum verſum in binis illis codicibus, quos litteræ ſignificant, reperiri; in reliquis non. Ternæ vero litteræ denotant, verſum in ternis reperiri, ſed deſiderari in eo codice, quem notat littera omiſſa. Ut, exempli gratia, *f. g.* denotat, verſum in M. S. Friſingenſi, & in Godofredi editione reperiri, deſiderari vero in Henrici Stephani & Scaligeri. Sic *f. g. h.* denotat, verſum reperiri in M. S. Friſingenſi, & in Godofredi & Henrici editione; abeſſe autem in editione Scaligeri. Et ſic de cæteris.

Si nulla littera appoſita ſit verſui, ſignum eſt, illum in omnibus reperiri, tam in codice M. S. Friſingenſi, quam in editionibus Godofredi, Henrici Stephani & Scaligeri.

† denotat nec eſſe Mimum Publianum, nec carmen, ſed ſententiam alicunde intruſam.

PU-

PUBLII SYRI MIMI

AUCTI ET CORRECTI

EX CODICE MANUSCRIPTO FRISINGENSI.

g. † ADUABUS causis præstare princeps solet, si aut se vendicat, aut alium.
f. A morte semper homines tantundem absumus.
Ab alio exspectes, alteri quod feceris.
Ab amante lacrymis redimas iracundiam.
g. † Aberrare a fortuna tua non potes, obsidet te: quocunque descenderis, magno apparatu sequitur. *Senec.* 1. *clem.* 8.
Absentem lædit, cum ebrio qui litigat.
g. † Acerrima virtus est, quam ultima necessitas excutit. *Senec. ibid. cap.* 11.
Ad calamitatem quilibet rumor valet.
Ad pœnitendum properat, cito qui judicat.
Ad tristem partem strenua est suspicio.
f. Adulter est, uxoris amator acrior.
f. Æs debitorem leve, grave inimicum facit.
g. † Agat princeps curam non tantum salutis, sed honestæ cicatricis. *ibid. cap.* 7.
Aleator, quantum in arte est, tanto est nequior.
Aliena nobis, nostra plus aliis, placent.
Alienum æs homini ingenuo acerba servitus.

Alie-

Alienum est omne, quicquid optando evenit.
f. Alterius damnum gaudium haud facias tuum.
Amans iratus multa mentitur sibi. 19
Amans quid cupiat, scit: quid sapiat, non videt.
Amans quod suspicatur, vigilans somniat.
f. Amans, sicut fax, agitando magis ardescit.
Amare & sapere vix Deo conceditur.
Amare juveni fructus est, crimen seni.
f. Amantis jusjurandum pœnam non habet. 25
f. Amantium ira, amoris integratio est.
Ames parentem, si æquus est; si aliter, feras.
f. Amicis eo magis dees, quo nihil habes.
f. Amicitia pares aut accipit, aut facit.
f. Amicitia semper prodest, amor & nocet. 30
Amici vitia nisi feras, facis tua.
g. h. Amicos res opimæ parant, adversæ probant.
f. Amicum, an hostem habeas, aperit calamitas.
f. Amicum lædere ne joco quidem licet.
f. Amicum perdere est damnorum maximum. 35
Amor animi arbitrio sumitur, non ponitur.
Amor extorqueri non pote, elabi pote.
Amori finem tempus, non animus, facit.
Amoris vulnus idem qui sanat, facit.
Amor misceri cum timore non potest. 40
Amor otiosæ causa solicitudinis.
Amor, ut lacryma, ab oculis oritur, in pectus cadit.
Angusta capitur tutior in mensa cibus.
Animo dolenti nihil oportet credere.
f. Animo imperabit sapiens, stultus serviet. 45
f. Animo virum pudicæ, non oculo, eligunt.
Animus vereri qui scit, scit tuto ingredi.
f. Animus hominis, quicquid sibi imperat, obtinet.
Anus, cum ludit, morti delicias facit.
Aperte mala cum est mulier, tum demum est bona. 50
g. h. f.

g.h.f. Arcum intensio frangit, animum remissio.
f. Ars non ea est quæ ad effectum casu venit.
Aspicere oportet quod possis deperdere.
Astute crines dum celantur, ætas indicatur.
Avaro quid mali optes, nisi ut vivat diu? 55
Avarum facile capias, ubi non sis idem.
f. Avarum irritat, non satiat, pecunia.
Avarus damno potius, quam sapiens, dolet.
Avarus ipse miseriæ causa est suæ.
Avarus nisi cum moritur, nil recte facit. 60
f. Audendo virtus crescit, tardando timor.
g. f. Auferri & illud quod dari potuit, potest.
f. Avidum esse oportet neminem nisi senem.
Aut amat, aut odit mulier; nihil est tertium.
Auxilia humilia, firma consensus facit. 65

f. Bene audire, alterum patrimonium est.
Bene cogitata si excidunt, non occidunt.
Bene dormit qui non sentit quam male dormiat.
f. Beneficia donari, aut mali, aut stulti putant.
Beneficia plura recipit qui scit reddere. 70
Beneficium accipere, libertatem est vendere.
Beneficium dando, accepit qui digno dedit.
Beneficium dignis ubi des, omnes obliges.
g. Beneficium est, eo carere quod invitus possideas.
g. † Beneficium est, semper reddere bonitatis verba.
Beneficium qui dare nescit, injuste petit. 76
Beneficium qui dedisse se dicit, petit.
Beneficium sæpe dare, docere est reddere.
f. Bene perdas gaudium, ubi dolor pariter perit.
Bene perdit nummos, judici quum dat nocens.
f. Bene vixit qui potuit, cum voluit, mori. 81
Benevoli conjunctio animi maxima est cognatio.
g. Benevolus animus maxima est cognatio.
Benignus etiam dandi causam cogitat.

Bis

Bis emori est, alterius arbitrio mori. 85
Bis est gratum quod opus est, si ultro sit datum.
Bis interimitur, qui suis armis perit.
Bis peccas, cum peccanti obsequium accommodas.
Bis vincit qui se vincit in victoria.
Blanditia, non imperio, fit dulcis venus. 90
Bona comparat præsidia misericordia.
Bona fama in tenebris proprium splendorem obtinet.
f.g. Bona imperante animo fiet pecunia.
Bona mors est homini, vitæ quæ extinguit mala.
Bona nemini hora est, ut non alicui sit mala. 95
Bona opinio hominum, tutior pecunia est.
Bona quæ veniunt, nisi sustineantur, cadunt, ut opprimant.
Bonarum rerum nimia consuetudo pessima est.
Bona turpitudo est, quæ periclum vindicat.
f. Boni est viri etiam in morte nullum fallere. 100
g.h.f. Bonis nocet quisquis pepercerit malis.
Bonitatis verba imitari, malitia major est.
g.h.f. Bono justitiæ proxima est severitas.
Bonorum crimen est officiosus miser.
Bonum ad virum cito moritur iracundia. 105
Bonum est fugienda aspicere in alieno malo.
g. † Bonum est reddere bona verba, etiam inimicis.
Bonum quod est, supprimitur, nequaquam exstinguitur.
Bonus animus læsus, multo gravius irascitur.
Bonus animus nunquam erranti obsequium accommodat. 110
g. † Bonus judex est qui novit dispensare quod dandum est, & quatenus.
Breve amans est ipsa memoria iracundiæ.
f. Brevis ipsa vita, sed malis fit longior.

f. COECI sunt oculi, cum animus alias res agit.

f. f. Caret periculo, qui etiam, cum est tutus, cavet. 115

Casta ad virum matrona parendo imperat.

f. Casus, quem saepe transit, aliquando invenit.

f. Cave amicum credas, nisi quem probaveris.

Cavendi nulla est dimittenda occasio.

f. Cave, quicquid incipias quod post poeniteat.

f. Cicatrix conscientiae, pro vulnere est. 121

Citius venit periclum, cum contemnitur.

Cito ignominia fit superbi gloria.

Cito improborum laeta ad perniciem cadunt.

f. Civilis belli oblivio defensio est. 125

g. † Clementia est lenitas superioris adversus inferiorem. *Sen. 2. clement. cap. 3.*

g. † Clementia est temperantia animi in potestate ulciscendi. *ibidem.*

g. † Clementia in quamcunque domum venerit, felicem eam tranquillamque praestabit.

f. Cogas, amantem irasci, amare si velis.

Comes facundus in via pro vehiculo est. 130

Conjunctio animi, maxima est cognatio.

f. g. Conscientia amici nullius invenit linguae preces.

f. Considera quid dicas, non quid cogites.

f. Consiliis juniorum multi se docti explicant.

Consilio melius vincas, quam iracundia. 135

Consueta vitia ferri, non reprehendimus.

g. † Consuetudo peccandi multitudinem facit peccantium. *Ex Senec. 1. de clem. cap. 22.*

Contemni est gravius, quam stultitia percuti.

f. Contra felicem vix Deus vires habet.

f. Contra imprudentem stultitia est nimia ingenuitas. 140

Con-

Contumeliam nec facere fortis potest, nec ingenuus pati.
Cotidie damnatur qui semper timet.
Cotidie est deterior posterior dies.
Crimen relinquit vitæ, qui mortem appetit.
Crudelem Medicum intemperans æger facit.
f. Crudelem Medicum intemperans facit. 146
f. Crudelis est, non fortis, qui infantem necat.
Crudelis in re adversa est objurgatio.
f. Crudelis lacrymis pascitur, non frangitur.
f. Cui nolis sæpe irasci, irascaris semel. 150
f. f. Cui omnes benedicunt, possidet populi bona.
f. b. Cui plus licet, quam par est, plus vult, quam licet.
Cui semper dederis, ubi neges, rapere imperes.
Cuivis potest accidere, quod cuiquam potest.
f. g. b. Cuivis dolori remedium est patientia. 155
Cujus mortem expetunt cives, vitam oderunt.
f. Cum ames, non sapias, aut, cum sapias, non ames.
f. Cum das avaro præmium, ut noceas, rogas.
f. Cum inimico nemo in gratiam tuto redit.
Cum vitia prosunt, peccat qui recte facit. 160

DAMNARE est objurgare, quum auxilio est opus.
f. Damnat, quæ lingua vocem habet, vim non habet.
Damnum appellandum est cum mala fama lucrum.
f. Damnum, nisi ex abundantia, raro venit.
g. f. Dari bonum quod potuit, auferri potest. 165
Didicere flere fœminæ in mendacium.
De inimico ne loquaris male, sed cogites.
f. Deliberando discitur sapientia.

f. De-

f. Deliberando sæpe perit occasio.
Deliberandum est diu, quod statuendum est semel. 170
f. b. Deliberare utilia, mora est tutissima.
f. Demens est quisquis præstat errori fidem.
f. Deos reddere credo, cum felix vocet.
Despicere oportet quod possis deperdere.
Desunt inopiæ multa, avaritiæ omnia. 175
Desunt luxuriæ multa, avaritiæ omnia.
Dies quod donat, timeas; cito raptum venit.
f. Difficile est dolori convenire cum sapientia.
g. † Difficilius est moderari, ubi dolori debetur ultio, quam ubi exemplo.
Difficilem habere oportet aurem ad crimina.
Dimissum quod nescitur, non amittitur. 181
Discipulus est prioris posterior dies.
Discordia fit charior concordia.
Diu apparandum est bellum, ut vincas celerius.
Dixeris maledicta, cum ingratum hominem dixeris. 185
f. Dolor animi gravior est quam corporis.
Dolor decrescit, ubi, quo crescat, non habet.
Ducis in consilio posita est virtus militum.
f. Dulce etiam fugias, fieri quod amarum potest.
Dum vita grata est, mortis conditio optima est. 190
f. Duplex fit bonitas, simul ut accessit celeritas.

EFFUGERE cupiditatem, regnum est vincere.
f. Eget minus mortalis, quo minus cupit.
Eheu quam miserum est, fieri metuendo senem!
g. † Eleemosyna non tam accipientibus, quam dantibus prodest. 195
h. f. Eodem animo beneficium debetur, quo datur.

Eripere telum, non dare, irato decet.

g. † Errat, si quis existimat, tutum diu esse regem.

f. Est cupiditati & ipsa tarda celeritas.

h. f. Est honesta turpitudo pro bona causa mori.

f. Est socia mortis homini vita inglorìa.

f. Est turba semper argumentum pessimi.

f. Est vita misero longa, felici brevis.

f. Et calamitas, virtutis est occasio.

Et deest & superat miseris cogitatio.

f. Etiam bonum sæpius obest assuescere.

Etiam capillus unus habet umbram suam.

Etiam celeritas in desiderio mora est.

Etiam hosti est æquus qui habet in consilio fidem.

Etiam innocentes cogit mentiri dolor.

Etiam in peccato recte præstatur fides.

Etiam oblivisci quod sis, interdum expedit.

Etiam qui faciunt, oderunt, injuriam.

f. Etiam sanato vulnere cicatrix manet.

f. Etiam tyrannus vix precario imperat.

f. Et miseriarum portus est patientia.

g. † Evadere possunt pusilla mala, & verba dare: ingentibus obviam itur.

Excelsis multo facilius casus nocet.

g. † Excusationem quærere, vitium est: omnia ad Deum relinque.

f. Exeritur opere nequitia, non incipit.

f. g. h. Ex hominum quæstu facta Fortuna est dea.

Exilium patitur, patriæ qui se denegat.

f. Ex lite multa gratia fit formosior.

g. † Ex sæva animadversione nulli regi gloria est.

g. Ex spe præmii solatium fit laboris.

f. Extrema semper de antefactis judicant.

f. g. h. Ex vitio alterius sapiens emendat suum.

Exulis cui nusquam domus est, sine sepulcro est mortuus.

f. Fa-

f. FACILITAS animi ad partem ſtultitiæ rapit.
Facilius creſcit, quam inchoatur, dignitas. 230
g. † Facilius privatis ignoſcitur, pertinaciter ſe judicantibus.
f.h.f. Facit gradum Fortuna quem nemo videt.
f. Factum tacendo, crimen facias acrius.
Falſum maledictum, malevolum mendacium eſt.
Fatetur facinus is qui judicium fugit. 235
f. Felicitas nutrix eſt iracundiæ.
Felix improbitas, optimorum eſt calamitas.
f.h.f. Fer difficilia, ut & facilia perferas.
Feras, non culpes, quod vitari non poteſt.
Feras quod lædit, ut & quod prodeſt feras. 240
g.h.f. Ficta cito ad naturam reciderint ſuam.
Fidem nemo perdit, niſi qui non habet.
f. Fidem nemo unquam perdit, niſi qui non habet.
Fidem qui perdit, perdere ultra nil poteſt.
Fidem qui perdit, quo ſe ſervat in reliquum? 245
Fides, ut anima, unde abiit, eo nunquam redit.
Fœminarum curam gerere, deſperare eſt otium.
Formoſa facies muta commendatio eſt.
Fortuna nulli pluſquam conſilium valet.
f. Fortuna jus in hominis mores non habet. 250
f. Fortuna magna, magna domino eſt ſervitus.
Fortunam citius reperias, quam retineas.
Fortuna nimium quem fovet, ſtultum facit.
Fortuna obeſſe nulli contenta eſt ſemel. 254
g. Fortuna quam nemo invidet, gratum facit.
f. Fortuna quo ſe, eodem & inclinat favor.
Fortuna, quum blanditur, captatum venit.
Fortuna vitrea eſt, tum, quum ſplendet, frangitur.
Fortuna unde aliquid fregit, caſſum eſt.
Fortuna uſu dat multa, mancipio nihil. 260

Fraus est accipere quod non possis reddere.

g.f. Frequens vindicta paucorum, odium reprimit. *Sen.* 1. *clem.* 8.

f. Frugalitas rumoris bona miseria est.

h.f. Frugalitas inserta est rumoris boni.

f.g.h. Frustra, cum ad senectam ventum est, recipis adolescentiam. 265

Frustra rogatur qui misereri non potest.

f.g.h. Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia.

Furor fit læsa sæpius patientia.

Futura pugnant, ne se superari sinant.

f. GEMINAT peccatum, quem delicti non pudet. 270

g. † Gradus a magnis ad majora fit. *Sen.* 1. *clem.* 1.

Grave crimen, etiam leviter cum est dictum, nocet.

g.h.f. Grave est malum omne quod sub aspectu latet.

f. Grave judicium est quod præjudicium non habet.

Grave præjudicium est quod judicium non habet. 275

Gravis animi pœna est quem facti pœnitet.

Gravis animus dubiam non habet sententiam.

Gravior inimicus qui latet sub pectore.

f. Graviora quædam sunt remedia periculis.

Gravissima est probi hominis iracundia. 280

Gravissimum est imperium consuetudinis.

f. Gravius malum omne quod sub aspectu latet.

Gravius nocet quodcunque inexpertum accidit.

HABENT locum maledicti crebræ nuptiæ.

Habet in adversis consilia qui in secundis commodat. 285

Habet suum venenum blanda oratio.

g.† Hæc

g. † Hæc clementia principem decet, ut quocunque venerit, mansuetiora omnia faciat.
f. † Hæc conscientia animi gravior est servitute.
Hæredem ferre utilius est, quam quærere.
Hæredis fletus sub persona risus est.
g. † Haud minus turpia sunt principi multa supplicia, quam medico multa funera.
f.g.h. Heu dolor! quam miser est, qui in tormento vocem non habet!
Heu quam difficilis gloriæ custodia est!
g.f. Heu quam miserum est, ab eo lædi de quo non possis queri!
f.g. Heu quam miserum est discere servire, ubi sis doctus dominari!
f.g.h. Heu quam multa pœnitenda incurrunt vivendo diu!
Heu quam est timendus qui mori tutum putat!
f. Hominem etiam frugi flectit sæpe occasio.
Hominem experiri multa paupertas jubet.
f. Homini consilium tunc deest, quum multa invenit.
Homo extra corpus est suum, quum irascitur.
Homo ne sit sine dolore, fortunam invenit.
Homo qui in homine calamitoso est misericors, meminit sui.
Homo semper in sese aliud fert, in alterum aliud cogitat.
Homo toties moritur, quoties amittit suos.
Homo vitæ commodatus, non donatus, est.
f. Honesta lex est temporis necessitas.
f.g. Honesta turpitudo est, pro bona causa mori.
f. Honeste parcas improbo, ut non careas probo.
Honeste servit qui succumbit tempori.
g. † Honestius est, cum judicaveris, amare, quam cum amaveris, judicare.
Honestus rumor alterum est patrimonium.

f. Honos honestum decorat, inhonestum notat.
f. Humanitatis optima est certatio.

f. JACET omnis virtus, fama nisi lata pateat.
f. Ibi semper est victoria, ubi concordia est. 316
f. Ibi pote valere populus, ubi leges valent.
f. Ictum tacentem crimen facias acrius.
g.b.f. Id agas, tuo te merito ne quis oderit.
f. Ignis etiam suum calorem in ferro tenet. 320
Ignoscere hominum est, nisi pudet cui ignoscitur.
f. Ignoscito sæpe alteri, nunquam tibi.
Illo nocens se damnat quo peccat die.
g. † Imago animi sermo est: qualis est vir, talis oratio.
g. † Imbecillos oculos esse qui ad alienam lippitudinem suffunduntur. *Sen.* 2. *de clem. cap.* 7.
f. Improbe Neptunum accusat qui iterum naufragium facit. 326
f. Imprudens peccavit quem facti pœnitet.
Impune in eum pecces qui peccat rarior.
In amore semper mendax iracundia est.
f. In amore forma plus valet, quam auctoritas. 330
f. In amore semper causa damni quæritur.
In calamitoso risus etiam injuria est.
f. Incertus animus remedium est sapientiæ.
f. Inertia tum judicatur, cum fugitur labor.
f. Inertia est laboris excusatio. 335
g. † Infelici felicitas est innocentia; nequitia ipsa pœna sui est.
g. In felicitate se erigere, est felicitatem submittere.
Inferior horret quicquid peccat superior.
Ingenuitas non recipit contumeliam. 339
Ingenuitatem lædas, quum indignum roges.
f. Ingenuus animus non fert vocis verbera.

f. In-

f. Ingrata sunt beneficia quibus comes est metus.
Ingratus unus omnibus miseris nocet.
g. † Inhonesta res est, suos vincere: satis est, potuisse punire.
f. Inimici ad animum nullæ conveniunt preces.
f. Inimico exstincto, exitium lacrimæ non habent. 346
Inimicum, quamvis humilem, docti est metuere.
Inimicum ulcisci, vitam accipere est alteram.
In judicando criminosa est celeritas.
f. Injuriam aures, quam oculi, facilius ferunt.
f. Injuriam facilius facias, quam feras. 351
f. Injuriam ipse facias, ubi non vindices.
f. Injuriarum remedium est oblivio.
In malis sperare bene, nisi innocens, nemo solet.
f. In misera vita etiam contumelia est. 355
f. In misero facile fit potens injuria.
In nullum avarus bonus est, in se pessimus.
Inopiæ parva desunt, avaritiæ omnia.
Inopi beneficium bis dat qui dat celeriter.
In rebus dubiis plurimi est audacia. 360
f. Insanus omnis furere credit cæteros.
Instructa inopia est in divitiis cupiditas.
f. Intellige ecquæ sint, ut & bene agas, bona.
f. Interdum habet stultitiæ partem felicitas.
f. In turpi re peccare, bis delinquere est. 365
f. In venerem semper certat dolor & gaudium.
f. In venere semper dulcis est dementia.
Invidia id quod videt, loquitur, non quod subest.
Invidiam ferre aut fortis, aut felix potest.
f. Invidia tacita citius inimica irascitur. 370
Invidia tacite, sed inimice irascitur.
Invitat culpam qui peccatum præterit.
f. In vitia miseri nulla contumelia est.
Invitum cum retineas, exire incitas.

Ipsæ amicos res opimæ pariunt, adversæ probant. 375
Iracundiam qui vincit, hostem superat maximum.
Iratum breviter vites, inimicum diu.
f. Iratus cum ad se redit, sibi tum irascitur.
Iratus etiam facinus consilium putat.
f. Iratus nil non criminis loquitur loco. 380
Irritare est calamitatem, cum te felicem vocas.
f. f. Is minimo eget mortalis qui minimum cupit.
Ita crede amico, ne sit inimico locus.
Ita amicum habeas, posse ut fieri hunc inimicum putes.
f. Iter est, quacunque dat prior vestigium. 385
f. Jucunda macula est ex inimici sanguine.
Jucundum nihil est, nisi quod reficit varietas.
Judex damnatur, cum nocens absolvitur.
g. Jus omnem supra injuriam positum scias.

LÆSO doloris remedium, inimici dolor.
f. Lapsus semel, fit culpa, si iterum cecideris. 391
Lascivia & laus nunquam habent concordiam.
g. † Lassa crudelitas, non est vocanda clementia.
f. Late lucere ignis, ut nihil urat, potest.
Laus novà nisi oritur, etiam vetus amittitur.
Legem nocens veretur, fortunam innocens. 396
f. Legem solet oblivisci iracundia.
Levis est Fortuna; cito reposcit quod dedit.
f. Lex videt iratum, iratus legem non videt.
Lex universa est quæ jubet nasci & mori. 400
Libido cunctos etiam sub vultu damnat.
Libido, non judicium, est quod levitas sapit.
f. Licentiam des linguæ, cum verum petas.
f. Locis remotis qui latet, lex est sibi.
Loco ignominiæ est apud indignum dignitas.

f. Lon-

f. Longum eſt quod flagitat cupiditas. 406
Lucrum ſine damno alterius fieri non poteſt.
Luxuriæ deſunt multa, avaritiæ omnia.

MAGIS hæres fidus naſcitur, quam ſcribitur.
f. Magis valet qui neſcit quid valet calamitas.
g. † Magnam fortunam magnus animus decet. 411
f. Magnanimo injuriæ remedium oblivio eſt.
g. † Magni animi eſt proprium, eſſe tranquillum, injurias atque offenſiones ſemper deſpicere.
g. h. f. Magno cum periclo cuſtoditur quod multis placet.
f. Magnum crimen ſecum adfert indignatio. 415
Mala cauſa eſt quæ requirit miſericordiam.
Malæ naturæ nunquam doctore indigent.
Mala eſt medicina, ubi aliquid naturæ perit.
Mala eſt voluptas alienis adſueſcere.
f. Mala mors neceſſitatis contumelia eſt. 420
f. Malam rem cum velis, honeſtatem improbes.
Maledictum interpretando facias acrius.
Male facere qui vult, nuſquam non cauſam invenit.
Male geritur quicquid geritur Fortunæ fide.
Male imperando ſummum imperium amittitur. 425
Male ſecum agit æger, medicum qui hæredem facit.
f. Male vincit is quem pœnitet victoriæ.
f. Male vivet, quiſquis neſciet mori bene.
Male vivunt qui ſe ſemper victuros putant.
f. Malevolus animus abditos dentes habet. 430
Malevolus ſemper ſua natura veſcitur.
Malignos fieri maxime ingrati docent.
g. † Malis diſplicere, laudari eſt.
f. Malitia unius cito fit maledictum omnium.

f. Ma-

f. Malitia, ut pejor veniat, se simulat bonam.
Malo in consilio fœminæ vincunt viros. 436
f. Malo etiam parcas, si una est periturus bonus.
g. † Malo veris offendere, quam placere adulando. *Sen. 2. clem. c. 2.*
f. Malum consilium consultori pessimum est.
f. f. Malum est consilium quod mutari non potest.
f. Malus animus in secreto pejus cogitat. 441
f. Malus bonum ad se nunquam consilium refert.
Malus bonum ubi se simulat, tunc est pessimus.
Malus est vocandus qui sua est causa bonus.
f. Malus etiam si obesse non potest, tamen cogitat. 445
f. Malus quicunque in pœna est, præsidium est bonis.
f. Manifesta causa secum habet sententiam.
f. Mansueta tutiora sunt, sed serviunt.
f. Medicina calamitatis est æquanimitas.
f. Meretrix instrumentum est contumeliæ. 450
f. Metuendum semper esse scias quem tutum velis.
f. Metum respicere non solet quicquid juvat.
f. Metus improbos compescit, non clementia.
Metus quum venit, rarum habet somnus locum. 454
f. Minimum eripit Fortuna, cum minimum dedit.
Minus decipitur cui negatur celeriter.
Minus est quam servus, dominus qui servos timet.
f. Minus sæpe pecces, si scias quid nescias.
g. † Miserà est ægritudo animi ob alienarum speciem miseriarum. 459
f. Misera est voluptas, ubi periculi memorià est.
f. Miser dici bonus vir, esse non, potest.
Miseriam nescire, sine periclo est vivere.
g. † Misericordia est vicina miseriæ: habet enim ali-

aliquid, trahitque ex ea. *Sen. 2. clem. 6.*

g. † Miſericordia non cauſam, ſed fortunam, ſpe-
ctat.

f. Miſericors civis patriæ eſt conſolatio. 465

f. Miſerrima eſt fortuna quæ inimicos latet.

g.h.f. Miſerrima eſt fortuna quæ inimico caret.

f. Miſerrimum eſt alterius arbitrio vivere.

Miſerum eſt, tacere cogi quod cupias loqui.

g. Monſtro ſimilis eſt avaritia unica. 470

f. Mora cogitationis diligentia eſt.

Mora omnis odio eſt, ſed facit ſapientiam.

g. † Morbum eſſe ſcias, non hilaritatem ſemper arridere arridentibus, & ad omnium æſtimationem ipſum quoque os diducere.

Mori eſt felicis antequam mortem invocet.

Mori neceſſe eſt, ſed non quoties volueris. 475

f. Mors infanti felix, juveni acerba, nimis ſera ſeni.

f. Mortem timere, crudelius eſt quam mori.

f. Mortem ubi contemnas, omnes viceris metus.

Mortuo qui mittit munus, nil dat illi, adimit ſibi.

g. † Muliebre eſt furere in ira. 480

f. Muliebris lacryma condimentum eſt malitiæ.

Mulier cum ſola cogitat, male cogitat.

Mulier quæ multis nubit, multis non placet.

f. Multa ignoſcendo fit potens potentior.

Multis minatur qui uni facit injuriam. 485

f. Multis placere quæ cupit, culpam cupit.

f. Multorum calamitate vir moritur bonus.

f. Multa ante tempus, quam virum invenias bonum.

f.g.h. Multos timere debet quem multi timent.

f. Muneribus, non lacrymis, meretrix eſt miſericors.

Mutat ſe bonitas irritata injuriâ.

f.g. † NAM

f.g.† NAM etsi nullos inimicos tibi facit injuria, nonnullos tamen facit invidia.
f. Naturam abscondit improbus, cum recte facit.
f. Necesse est maximorum minima esse vitia.
f. Necesse est multos timeat, quem multi timent.
f. Necessitas ab homine, quæ vult, impetrat. 496
f. Necessitas dat legem, non ipsa accipit.
f. Necessitas egentem mendacem facit.
f. Necessitas quam pertinax regnum tenet!
f. Necessitas quod celat, frustra quæritur. 500
f. Necessitas quod poscit, ni dederis, eripit.
f. Necessitatem ferre, non flere addecet.
f. Necessitati quodlibet telum utile est.
f. Necessitati sapiens nihil unquam negat.
f. Necessitatis est remedium parcitas. 505
f. Nec mortem effugere quisquam, nec amorem potest.
f. Nec vita, nec fortuna perpetua est hominibus.
Negandi causa avaro nunquam deficit.
f. Negandi causa avarum nunquam facit.
f. Negata est magnis sceleribus semper fides. 510
f.s. Negat sibi ipse qui, quod difficile est, petit.
f.g.† Neminem cito accusaveris, neminem cito laudaveris.
f. Nemo immature moritur qui moritur miser.
f. Nemo timendo ad summum pervenit locum.
g.† Nemo potest personam diu ferre fictam: ficta cito in naturam suam recidunt. 515
f.g.† Nequitia ipsa pœna sui est. Nam mala conscientia sæpe tuta est, secura nunquam.
Nescias quid optes, aut quid fugias: ita ludit dies.
f. Nescio quid cogitat, cum bonum imitatur malos.
f.g.† Nihil negabis quod petiturus eris.

g.f. † Ni-

g.ſ.† Nihil petas quod negaturus es. 520
ſ.g.† Nihil prodeſt didiciſſe benefacere, ſi ceſſes.
ſ. Ni gradus ſervetur, nulli tutus eſt ſummus locus.
Nil agere, ſemper infelici eſt optimum.
ſ. Nil aliud ſcit neceſſitas, quam vincere.
ſ. Nil eripit Fortuna, niſi quod & dedit. 525
ſ. Nil eſt miſerius, quam ubi pudet quod feceris.
ſ.g.† Nil intereſt quo animo facias quod feciſſe vitioſum eſt. Nam facta cernuntur, animus non videtur.
ſ. Nil magis amat cupiditas, quam quod non licet.
ſ.g.† Nil magnum eſt in rebus humanis, niſi animus magna deſpiciens.
ſ. Nil non acerbum prius quam maturum ſiet. 530
Nil non aut lenit, aut domat diuturnitas.
Nil peccent oculi, ſi oculis animus imperet.
ſ. Nil poſſe quenquam, mortuum hoc eſt vivere.
Nil proprium dicas quod mutari poteſt.
ſ. Nil tempora ducas pro ſalutis remedio. 535
ſ. Nil turpius, quam vivere incipiens ſenex.
ſ. Nimia concedendo interdum fit ſtultitia.
Nimium altercando veritas amittitur.
ſ. Nimium eſt in morte boni, cum nil ſiet mali.
ſ. Niſi per te ſapias, fruſtra ſapientem audias. 540
ſ. Niſi qui ſcit facere, inſidias neſcit metuere.
ſ. Niſi vindices delicta, improbitatem adjuves.
g. † Nobilis profeſſio ſapientia eſt, quæ diſtributa ſuſcipit incrementum; avarum dedignata poſſeſſorem, cito niſi publicetur, elabitur.
ſ. Nocens precatur, innocens iraſcitur.
ſ. Nocentem qui defendit, crimen ſibi parit. 545
ſ. Nocere caſus non ſolet conſtantiæ.
ſ. Nocere poſſe & nolle, laus ampliſſima eſt.
ſ. Noli contemnere ea quæ ſummos ſublevant.

g. † Non

g. † Non alia facies est quieti moderatique imperii, quam sereni cæli & nitentis.

f.g. † Non aliter vivas in solitudine, aliter in foro. 550

f.g. † Non aspicias, quam plenas quisque manus Deo, sed quam puras, admoveat. Non enim aliter, nisi optimus animus, pulcherrimus Dei cultus est.

Non cito ruina perit is qui rimam timet.

f. Non corrigit, sed lædit, qui invitum regit.

f.g. † Nondum felix es, si nondum te turba deridet.

f. Non est bonitas, esse meliorem pessimo. 555

f.g. † Non est pusilla domus quæ multos recipit amicos.

f. Non est pusillum, si quid maximo est minus.

f. Non est turpis cicatrix quam virtus parit.

g. Non est tuum, Fortuna quod fecit tuum.

f. Non facile de innocente crimen fingitur. 560

f. Non facile solus serves quod multis placet.

g. † Non multum supra eum eminet quis cui se irascendo exæquat. *Sen.* 1. *clem. c.* 5.

f. Non novit virtus calamitati cedere.

f. Non pote non sapere qui se stultum intelligit.

f.g. Non quam multis placeas, sed qualibus, stude.

f. Non semper aurem facilem habet facilitas. 566

f. Non vincitur, sed vincit, qui cedit suis.

Nulla tam bona est fortuna de qua nil possis queri.

f. Nulla hominum major pœna est, quam infelicitas.

f. Nulli facilius, quam malo, invenies parem. 570

f. Nulli imponas quod ipse non possis pati.

f. Nullo in loco male audit misericordia.

g. † Nullum ex omnibus clementia magis, quam regem aut prælatum decet.

f. Nullum locum esse sine teste putaveris. 574

g. † Nullum morosius est animal, majorique arte tra-

tractandum, quam homo: & nulli magis parcendum, quam homini. *Sen.* 1. *clem.* c. 17.

f. Nullum sine auctoramento est magnum malum.

Nullus tantus quæstus, quam, quod habes, parcere.

f. Nunquam facilius culpa, quam in turba, latet.

g. † Nunquam liquidum sincerumque ex turbido venit.

f. Nunquam non miser est qui, quod timeat, cogitat. 580

Nunquam periclum sine periclo vincitur.

f. Nunquam satis est quod improbæ spei datur.

f. Nunquam secura est prava conscientia.

f. Nunquam ubi diu fuit ignis, defuit vapor.

Nusquam melius morimur homines, quam ubi libenter viximus. 585

f. OBJURGARI in calamitate, gravius est quam calamitas.

f.g. †Objurgationi semper blanditiæ aliquid admisce.

f. Obsequium nuptæ cito fit odium pellicis.

f. Occasio ægre offertur, facile amittitur.

f. Occasio receptus difficiles habet. 590

f. Occidi pulchrum, ubi ignominiose servias.

f.g. †Odia multorum sub vultu, multorum sub osculo latent.

f.g. Odio, oportet ut bonum, peccandi, non metu, facias.

f. O dulce tormentum, æquo ubi reprimitur gaudium!

f. Officium benevoli animi finem non habet. 595

f. † Omitte excusationem, nemo peccat invitus.

Omne dixeris maledictum, quum ingratum hominem dixeris.

f.g. †Omne peccatum actio est. Omnis autem actio, voluntaria, tam honesta, quam turpis.

pis. Omne ergo peccatum voluntarium est.

f. Omnes æquo animo parent, ubi digni imperant.

f. Omnes cum peccant occulte, pacantur citius. 600

f.g.† Omnes enim vitam differentes, mors incerta prævenit.

g. Omne vitium habet patrocinium suum.

f.† Omnia tamen panduntur, cum non dico, si cecideris, sed si titubaveris.

g.† Omni rei moderatio est adhibenda, quæ sanabilia ingenia distinguere a deploratis sciat.

f.g.† Omnis affectus habet, ut in hoc quod ipse insanit, cæteros furere putet. 605

f.g. Omnis dies velut ultimus ordinandus est.

f.g.† Omnis doctor in vitæ ratione peccans, turpior est, ob hoc, quod in officio, cujus magister esse vult, labitur.

f. Omnis voluptas, quemcunque arrisit, nocet.

(Opinentur de te homines male sed mali :

f.g.† (Omnibus enim displicere malis, laudabile est. 610

f. O pessimum periculum, quod opertum latet!

f. Optime positum est beneficium, ubi meminit qui accipit.

f.g.† Optimum est majorum vestigia sequi, si recte præcesserint.

f.g.† Optimum est semper ignoscere, tanquam ipse cotidie pecces.

f.g.† Oratorem te puta, si tibi, quod oportet, persuaseris. 615

f. O tacitum tormentum animi conscientia!

O vita misero longa, felici brevis!

f.g.† PACEM cum hominibus habebis, bellum cum vitiis.

f. Paratæ lacrymæ insidias, non fletum, indicant

g.† Par-

g.† Parcendum est improbandis civibus, non aliter quam membris languentibus. 620
f. Parens iratus, in se est crudelissimus.
f. Parere scire, par imperio gloria est.
f.h.f. Pars beneficii est, quod petitur, si belle neges.
f. Patiendo multa veniunt quæ nequeas pati.
f. Patiens & fortis seipsum felicem facit. 625
f. Patientia, animi occultas divitias habet.
g. Patria est, ubi bene vixeris.
f. Paucorum est intelligere quid deceat deos.
f. Paucorum improbitas, universis calamitas.
f.g.† Peccandi duo sunt genera: aliud ex proposito, aliud ex negligentia vel fragilitate. 630
g.† Peccandi verecundiam facit ipsa clementia regentis. *Sen. 1. de clem. c.* 22.
f. Peccare pauci nolunt, nulli nesciunt.
f. Peccatum amici veluti tuum recte putes.
f. Peccatum extenuat qui celeriter corrigit.
f.g.† Pecuniæ imperare oportet, non servire. 635
f. Pecunia est regina rerum omnium.
f.g.† Pecunia non satiat avarum, sed irritat.
f.g. Pecunia si uti scias, ancilla est: si nescis, domina.
f. Pejora multa cogitat mutus dolor.
(Pejora sunt tecta odia, quam aperta; 640
(propterea te loquax inimicus minus, quam
f.g.† (taciturnus offendit.
(Beneficia in vulgus cum largiri institueris,
g. (Perdenda sunt multa ut semel ponas bene.
f. Perdendi finem nemo, nisi egestas, facit.
f. Perdidisse mallem, quam accipere turpiter. 645
f. Perdit, non donat, qui dat, nisi est memoria.
f. Perenne conjugium animus, non corpus, facit.
f. Pereundi scire tempus, assidue est mori.
f. Perfacile felix, quod vota imperant, facit.

f. Perfugere ad inferiorem, ſeipſum eſt tradere. 650
f. Pericula, qui audet, ante vincit, quam accipit.
f. Pericula timidus, etiam quæ non ſunt, videt.
f.f. Perpetuo vincit qui utitur clementia.
f. Per quæ ſis tutus, illa ſemper cogites. 654
g.† Peſtifera vis, valere ad nocendum. *Sen. 1. clem. 3.*
(Plerique cum ſtultis maledicunt, ipſi ſibi
(convicium faciunt.
f.g.† (Perturpe eſt enim, quod objicitur, in objiciente cognoſci.
g.† Plerique famam, pauci conſcientiam, verentur.
(Plerique metu peccare ceſſant, non innocen-
f.g.† (tia:
(Profecto tales, timidi, non innocentes, dicendi. 660
f. Plures tegit fortuna, quam tutos facit.
f. Plus eſt quam pœna, injuriæ ſuccumbere.
f. Plus eſt quam pœna, ſine re miſerum vivere.
f. Pœna ad malum ſerpens, cum properat, venit.
f. Pœna levatur, ubi laxatur dolor. 665
f. Pœnam moratur improbus, non præterit.
f. Populi eſt mancipium quiſquis patriæ eſt utilis.
f. Poſt calamitatem memoria alia eſt calamitas.
f. Potens miſericors, publica eſt felicitas.
f. Potentia in adverſis nunquam felicitas. 670
f. Potenti iraſci, ſibi periculum eſt quærere.
f.g.† Poteſt non eſſe honeſtum quod non eſt liberum.
f. Præſens eſt ſemper, qui abſens ulciſcitur.
(Præſtabis parentibus pietatem, cognatis dile-
f.g.† (ctionem.
(Præſtabis amicis fidem, omnibus æquita-
(tem. 675
f.g.† Principium diſcordiæ eſt, aliquid ex communi proprium facere.
g.† Principum ſævitia bellum eſt.

f.g.† Prius,

f.g.† Prius, quam promittas, deliberes, ut, cum promiseris, facias.
f.g.† Prius si negaveris, fecisse postea, fallere est.
f. Proba & bona fama, maxima est hæreditas.
f. Probe delicta, cum legas, deteras. 681
f. Probe beneficium qui dat, ex parte accipit.
f. Probus libertus, sine natura est filius.
f. Prodesse qui vult, nec potest, æque est miser.
f. Pro dominis peccare, etiam virtutis loco est. 685
f. Pro medicina dolor est qui dolorem necat.
g. Prope est ut libenter damnet, qui cito.
g. Prope est ut non æque damnet, qui nimis.
f. Properare in judicando, est crimen quærere.
(Propter causam multa amico dabis: multa
f.g.† (causæ etiam contra amicum. 690
(Pro eo religiosior eris, quo melior.
f. Prospicere oportet in pace quid bellum juvet.
f.g.† Proximum ad innocentiam locum tenet verecunda confessio.
f. Prudenti stultus etiam sermonis jocus est.
f. Pudor dimissus nunquam redit in gratiam. 695
f. Pudor doceri non potest, nasci potest.
f. Pudorem alienum qui eripit, perdit suum.
f. Pudorem habere, servitus quodammodo est.
f. Pudor quem non flectit, non frangit timor.
f.g.† Pulcherrimum est omnia præstare nihil exigentem. 700
f. Pupillus est avarus ætatis brevis.
f. Puras Deus, non plenas, aspicit manus.
f.g. Putandus est recte fortior, qui cupiditates, quam qui hostes, subjicit.

f.g.† QUÆ sunt maximæ divitiæ? non desiderare divitias.
f. Quæ vult videri bella, nimium sibi negat. 705
f. Quam felix vita, quæ sine negotiis transigit!

(Quam iniquum eſt nocuiſſe, quia oderis læ-
(dere!
f.g.† (Quanto iniquius eſt odiſſe, quia læſeris!
f.g. (Quam magnarum virium eſt negligere læ-
(dentem!
(Qui enim vindicat, ſentit. 710
f. Quam magnum eſt, non laudari, & eſſe laudabilem!
f. Quam malus eſt culpam qui ſuam alterius facit!
f. Quam miſer eſt cujus ingrata miſericordia eſt!
f. Quam miſer eſt qui excuſare ſibi ſe non poteſt!
f. Quam miſerum auxilium eſt ubi nocet quod ſuſtinet! 715
g. Quam miſerum eſt, ab illo lædi de quo non poſſis queri!
f. Quam miſerum eſt, bene quod feceris, factum queri!
f. Quam miſerum eſt, cogi opprimere quem ſalvum velis!
f. Quam miſerum eſt, cum ſe renovat, conſumtum malum!
f. Quam miſerum eſt id quod pauci habent, amittere! 720
f. Quam miſerum eſt mortem cupere, non poſſe emori!
f. Quam miſerum officium quod ſucceſſum non habet!
f. Quam miſerum eſt ubi conſilium caſu vincitur!
f. Quam miſerum eſt ubi te capiant qui defenderint!
f. Quam pœnitenda incurrunt vivendo diu! 725
f. Quam ſæpe veniam qui negaverat, petit!
f. Quamvis acerbus qui monet, nulli nocet.
f.g. (Quamvis agas ne quis merito tuo te oderit,
(Quærunt tamen ſemper qui oderint.

f. Quam-

f. Quamvis non rectum quod adjuvat, rectum putes. 730

f. Quanto serius peccatur, tanto turpius incipitur.

f. Quem bono tenere non potueris, contineas malo.

f. Quemcunque quærit calamitas, facile invenit.

f. Quem diligas, etiam queri de ipso malum est.

f. Quem fama semel oppressit, vix restituitur. 735

g. Qui æquo animo malis miscetur, est malus.

f. Qui bene dissimulat, citius inimico nocet.

g. † Quicquid æquo plus futurum est, in partem humaniorem inclina vel præpondera.

f. Quicquid bono concedas, das partem tibi.

f. Quicquid conaris, quo pervenias, cogites. 740

f. Quicquid fit cum virtute, fit cum gloria.

f. Quicquid fortuna exornat, cito contemnitur.

f. Quicquid futurum est summum, ab imo nascitur.

f. Quicquid nocere didicit, meminit, cum potest.

f. Quicquid plus quam necesse, possidentes premit. 745

f. Quicquid vindicandum est, optima occasio est.

f. Qui, cum dolet, blanditur, post tempus sapit.

f. Quicunque obesse, cum potest, non vult, prodest.

f.g. Quidam inimici graves, sunt inimici leves.

f.g. † Quidam quosdam occidunt inimicos, non quia habebant, sed quia meruerant. 750

f.g. † (Quid dulcius quam habere cum quo omnia audeas: (Quem sic credas ut te: cui sic loquaris quasi tecum? Quanti tales amicos habere voluerunt, quum ipsi tales esse non possunt!

f. Qui debet, limen creditoris non amat.

g. † Quid eo infelicius cui jam malum esse necesse est? *Sen.* I. *clem.* c. 13.

f.g. Quid eſt dare beneficium? imitari Deum. 755

f.g. Quid eſt inimiciſſimum homini? alter homo.

f. Qui docte ſervit, partem dominatus tenet.

g.† Quid poteſt ab eo quiſquam ſperare quem malum eſſe docuit?

f. Quid quiſque poſſit, niſi tentato, neſcit.

g. Quid refert quantum habeas? multo illud plus eſt quod non habes. 760

f.g. †Quid ſis, intereſt, non quid habearis.

f. Quid tibi pecunia opus eſt, ſi ea uti non potes?

f.g.† Quietiſſime viverent homines, ſi duo verba tollerent, Meum & Tuum.

f. Qui exſpectat ut rogetur, officium levat.

f. Qui in vero dubitat, male agit cum deliberat.

f. Qui invitus ſervit, fit miſer, ſervit tamen. 766

f. Qui jusjurandum ſervat, quovis pervenit.

f. Qui metuit calamitatem, raro accipit.

f.g.† Qui ob hoc injuriam facit quia poteſt, cito deſinet quia fecit.

f. Qui omnes inſidias timet, in nullas incidit. 770

f.g. Qui paupertatem timet, quam timendus eſt?

f. Qui poteſt celare vitium, non facit.

f. Qui poteſt conſilium fugere, ſapere idem poteſt.

f. Qui poteſt nocere, timetur cum etiam non adeſt.

f. Qui poteſt transferre amorem, poteſt deponere.

f. Qui pro innocente dicit, ſatis eſt eloquens. 776

g.† Qui propter pecuniæ, vel libidinis amorem moritur, oſtendit, ſe nunquam ſui cauſa vixiſſe.

f. Qui ſeipſum laudat, cito deriſorem invenit.

f.g.† Qui ſervis crudelis eſt, oſtendit, in aliis non voluntatem ſibi deeſſe, ſed poteſtatem.

f.g.† Quis eſt pauper? qui ſibi videtur dives. 780

f. Qui ſibi non vivit, merito aliis eſt mortuus.

f. Quis miſerum ſciret, verba niſi haberet dolor?

f.g. Quis

f.g. Quis plurimum habet? is qui minimum cupit.
f.g.† Qui succurrere perituro potest, cum non succurrit, occidit.
f. Qui timet amicum, amicus ut timeat, docet. 785
f. Qui timet amicum, vim non novit nominis.
f. Qui venit ut noceat, semper meditatus venit.
f. Qui ulcisci dubitat, improbos plures facit.
f. Qui uni culpæ ignoscit, suadet pluribus.
f. Quo cavet is, cum animus aliud, verba aliud petunt? 790
f. Quod ætas vitium posuit, ætas auferet.
f. Quod est timendum, decipit, si negligas.
f. Quod facere turpe est, dicere ne honestum puta.
f. Quod fugere credas, sæpe solet occurrere.
f. Quod nescias cui serves, stultum est parcere. 795
f. Quod nescias, damnare summa est temeritas.
f. Quod perit, quæri potest, reprehendi haud potest.
f. Quod quisque amat, laudando commendat sibi.
f. Quod semper est paratum, non semper juvat.
f. Quod senior loquitur, omnes consilium putant. 800
f.g.† Quod tacitum esse vis, nemini dixeris: quia non poteris ab alio exigere silentium, si tibi ipse non præstas.
f. Quod timeas, citius quam quod speres, evenit.
f. Quod vix contingitur, voluptatem parit.
f. Quod vult, cupiditas cogitat, non quod decet.
f. Quod vult, habet, qui velle quod satis est, potest. 805
g.† Quo se fortuna, & favor inducit hominem.

f. RAPERE est, accipere quod non possis reddere.
f. Rapere est, non petere, quicquid invito auferas.

f. Rarum eſſe oportet quod diu charum velis.
f. Ratione, non vi, vincenda adoleſcentia eſt. 810
f.g.† Recta ingenia debilitat ſapientia, prava confirmat audacia.
f.g.† Recte parentem & inferiorem laudas, quia pertinet ad gloriam tuam.
g. Rege incolumi, mens omnibus una eſt; amiſſo, rupere fidem.
g.† Regibus certior eſt ex manſuetudine ſecuritas. *Sen.* 1. *de clem. c.* 8. 814
f.g. (Regibus eſt pejus multo quam ſervientibus; quia (ſingulos iſti, illi univerſos timent.
f. Regnat, non loquitur, qui nil niſi quod vult, facit.
f. Rei nulli prodeſt mora, niſi iracundiæ.
f. Remedium, fraus eſt, contra flumen quærere.
f.g.† Rem maximam promittit ſapientia, ut te reducat tibi.
f.g. Repelli ſe homines facilius quam decipi ferunt.
f. Repente dives nemo factus eſt bonus. 821
f. Res inquieta eſt in ſeipſam, felicitas.
f.g.† Res ipſa, ut præſtare poſſimus, efficiet, ſi polliceri properamus honeſta.
f.g.† Res magna clementia eſt, indulgendo magis corripere ſcelera, quam vindicando.
f.g.† Res optima eſt, non exſtirpare ſceleratos, ſed ſcelera. 825
f.f. Reſpicere nil conſuevit iracundia.
f.g.† Reſpue crudelitatem & matrem crudelitatis iram.
f. Res quanto eſt major, tanto eſt inſidioſior.
f.g.† Res vera eſt, qui a multis timetur, multos timet.
f.g.† Revera memoria beneficii fragilis eſt, injuriarum tenax. 830
f. Revertere unde veneris, nihil grave eſt.

f. Reus

f. Reus innocens fortunam, non testem, timet.
f. Rex esse nolim, ut esse crudelis velim.
f. Ridiculum est, odio nocentis perdere innocentiam.
f. Rivalitatem non amet victoria. 835
f. Rogare beneficium, servitus quodammodo est.
f. Roganti melius, quam imperanti, pareas.
f. Ruborem amico excutere, amicum est perdere.

f. SÆPE dissimulare, quam vel ulcisci, satius
f. fuit.
Sæpe oculi & aures vulgi sunt testes mali. 840
f. Salutis causâ bene fit homini injuria.
f. Sanctissimum est meminisse cui te debeas.
f. Sapiens contra omnes arma fert, cum cogitat.
g. † Sapiens etsi contentus est se, tamen amicum vult habere, sed hoc ob nihil aliud, nisi ut exerceat amicitiam, ne tam magna virtus jaceat: non ad hoc, ut dicit Epicurus, ut habeat qui sibi assideat, succurrat, sed ut habeat cui assideat quando libet.
g. † Sapiens nihil facit quod non debet, & nihil prætermittit quod debet. 845
f. Sapiens, quod petitur, ubi tacet, breviter negat.
f. Sapiens semper quiescendi dat locum injuriæ.
f. Satis est beatus qui potest, cum vult, mori.
f. Sat magna usura est pro beneficio memoria.
f.g.† Scias, eum multis virtutibus abundare qui alienas amat. 850
f.g.† (Scito, quid est invidia: Dolor animi ex (alienis commodis.
(Scito & illud, quia nulli invidet vir bo- (nitate præditus.
g. f. Secrete amicos admone, lauda palam.
f. Secunda in paupertate fortuna, est fides.
f. Secundus est a matre nutricis dolor. 855

f. Se

f. Se damnat judex innocentem qui opprimit.
f. Se denegare patriæ, exsilium est pati.
f. Seditio civium, hostium est occasio.
f. Semper beatam se putat benignitas.
f. Semper consilium tunc deest cum opus maxime est. 860
f.g.† Semper dissensio ab alio incipiat, a te reconciliatio.
f. Se posse plus iratus quam possit, putat.
f. Semper metuendo sapiens evitat malum.
f. Semper metuendum quicquid irasci potest.
f. Semper plus metuit animus ignotum malum.
f. Semper redundat ipse in auctores timor. 866
f. Sensus, non ætas, invenit sapientiam.
f. Sero est, in periculis consilium quærere.
g.† Servis imperare moderate, laus est. *Senec.* 1. *clem.* 8.
g.† Severitas assidua amittit auctoritatem. 870
g.† Severitatem abditam clementia in procinctu habet.
f.g.† Si bene te institueris, pudeat fieri deteriorem.
f. Sibi ipsa improbitas cogit fieri injuriam.
f. Sibi ipsi dat supplicium quem admissi pœnitet.
f. Sibi primum auxilium eripere, est leges tollere. 875

f.g. (Sicut formosa pictura est cujus nulla pars errat;
(Sic formosus homo in quo nulla pars peccatis fœda est.

f.g.† Si in clientelam felicis hominis potentisque veneris, aut veritas, aut amicitia perdenda est.
f.g.† Si invitus pares, servus es; si volens, minister.
f.g.† Si multis placuerit vita tua, tibi placere non poterit. 880

f. Si-

f. Sine dolore est vulnus quod ferendum est cum victoria.
f. Si nil velis timere, metuas omnia.
f.g.†Si non invideas, major eris: nam qui invidet, minor est.
f.g. (Si quis irascitur, & ab alio pœnas petit, a (se exigit: (Si enim nos adversus peccantes severissime (ingerimus, & ipsi eadem committimus. 885
f. Si recte admones amicos, palam lauda.
f.g.† Si vis beatus esse, cogita hoc primum, contemni.
g. † Si vis amari, ama.
f. Socius fit culpæ qui nocentem sublevat.
f. Solet esse in dubiis pro consilio temeritas. 890
f. Solet hora, quod multi anni abstulerint, reddere.
f. Solet sequi laus, cum viam fecit labor.
f.g.† Solitudinem quærat qui vult cum innocentibus vivere.
f. Spes est salutis ubi hominem objurgat pudor.
f. Spes inopem, res avarum, mors miserum levat. 895
f. Spina etiam grata est ex qua spectatur rosa.
f. Stultitia est insectari quem diligunt.
f. Stulti timent fortunam, sapientes ferunt.
f. Stultum est, alium velle ulcisci pœna sua.
f. Stultum est queri de adversis, ubi culpa est tua.
f. Stultum est timere quod vitare non potes. 901
f. Stultum est, vicinum velle ulcisci incendio.
f. Stultum facit fortuna quem vult perdere.
f. Stultum, imperare reliquis, qui nescit sibi. 904
f. Suadere primum benevoli est, dein corrigere.
g. † Succurre paupertati amicorum, imo potius occurre.
f. Suis qui nescit parcere, inimicis favet.

f. Sum-

f. Summissum imperium non tenet vires suas.
f.g.† Sunt multi qui plurimum verbis, non re, contendunt: sed ipsa quæ spernunt, clam furantur.
f.g.† Sunt quorum corpus innoxium est: sed in mille Faunorum Furias mens cita decurrit.
f. Suspecta semper ornamenta ementibus. 911
f. Suspicio sibi ipsa rivales parit.
f. Suum sequitur lumen semper innocentia.

f.g. TACERE quisquis nescit, hic nescit loqui.
Taciturnitas stulto homini pro sapientia est. 915
f.g.† Talem diligentiam exhibe in amicis comparandis, ne incipias amare quem deinceps possis odisse.
f. Tam deest avaro quod habet, quam quod non habet.
g.† Tamdiu a periculo aberit populus, quamdiu sciet ferre frenos.
g. Tam omnibus ignoscere, quam nulli, est crudelitas.
g.† Tene semper vocis & silentii temperamentum: tamen & in hoc incumbe ut libentius audias, quam loquaris. 920
f. Thesaurum in sepulchro ponit qui senem hæredem facit.
Timidus vocat se cautum, parcum sordidus.
f.g. Tolerabilior est qui mori jubet, quam qui, male vivere.
f.g. Tolerabilior pœna est non posse, quam nescire, vivere.
f.g. Tristitiam, si potes, cave ne admiseris. 925
f.g. Turbæ præbet spectaculum æger animus.
(Turpia ne dixeris: paulatim enim pudor
f.g.† (per verba discutitur.

(Tran-

(Transibit sermo in affectum, si honesta lo-
(quamur.

f. Turpis inopia est quæ nascitur de gloria.
f.g.† Turpius nihil est, quam cum eo bellum gerere cum quo familiariter vixeris. 930
f.g.† Tu primum exhibe te bonum, & sic quæras alterum similem tui.
f.g.† Tutissima res est nihil timere præter Deum.
g. † Tyrannus a rege distat factis, non nomine. *Sen.* 1. *clem. c.* 13.

f. UBI cœpit divitem pauper imitari, perit.
f. Ubicunque pudor est, semper ibi sancta est fides. 935
g. † Ubi discrimen inter bonos malosque sublatum est, confusio sequitur & vitiorum eruptio.
f. Ubi fata peccant, hominum consilia excidunt.
f. Ubi innocens formidat, judicem damnat.
f. Ubi omnis vitæ metus est, mors est optima.
f. Ubi peccat ætas major, male discit minor. 940
f. Ubi sis cum tuis, & absis, patriam desideres.
f. Ubi timetur, nil quod timeatur, nascitur.
g. † Ubi usitata remedia non procedunt, tenta contraria.
f. Velox consilium sequitur pœnitentia.
g. Venia est, pœnæ debitæ remissio. 945
f.g.† Verba rebus, non personis, accipienda sunt.
f. Verbum omne, refert, in quam partem intelligas.
f. Verum est quod pro salute fit mendacium.
f.g.† Verum non dicimus, nec audimus.
f.f. Veterem ferendo injuriam, invitas novam. 950

(Vide, si malus adhuc es, parce similibus:
g. † (Verum si esse desiisti, quare aliis locum emen-
(dationis abscindas?

f.g.† Vir est bonus qui in tantum perduxit animum

mum suum ut non modo nolit peccare, sed etiam non possit.

f.g.† Vires tuas amici beneficiis, inimici injuriis sentiant.

f. Viri boni est nescire facere injuriam. 955

f.g.† Viriliter feras quæ necesse est: doloribus enim patientia vincitur.

f. Virum bonum natura, non ordo, facit.

f.g.† Virtutem cujus progressum videris, non exitum ejus desperes.

f. Virtute quod non possis, blanditia auferas.

f. Virtuti amorem nemo honeste denegat. 960

f. Virtuti melius, quam fortunæ, creditur.

f. Virtutis spolia cum videt, gaudet labor.

f. Virtutis vulnus partem habet victoriæ.

f.g.† Vis habere honorem? dabo tibi magnum imperium: Impera tibi.

f.g.† Vis omnibus esse notus? prius effice ut neminem noveris. 965

f.g.† Vita omnis brevis est, ideo immortalitas est mors honesta.

f. Vitium fuit, nunc mos est, assentatio.

f.g. Vix quisquam in bonum, nisi ex malo, transit.

f.g. Ulcera animi sananda magis, quam corporis.

f. Unus dies pœnam affert quam multi cogitant. 970

g.† Volunt homines ita præceptum esse ut vivunt: non ita vivere ut præceptum.

f. Voluptas à difficili data dulcissima est.

f.† Voluptas non pudicum corpus facit.

f. Voluptas tacita metus est magis, quam gaudium.

f.g.† Ut aliquid auri extrahamus, terras pervertimus: ut summum bonum occupemus, scrutari pectus piget. 975

g.† Utendum est divitiis, & non abutendum,

ut

ut nec a superioribus contemnaris, nec ab inferioribus timearis.

g. † Ut fulmina paucorum periculo cadunt, omnium metu: sic animadversiones magnarum potestatum terrent latius, quam nocent.

f.g.† Utilis eductio & disciplina mores facit: unde bona consuetudo excutere debet quod mala instruxit.

g. † Utinam ea lex homini esset ut. cum telo suo frangeretur, nec saepius liceret nocere, quam semel! *Senec. 1. clem. c. 19.*

f. Utrumque casum aspicere debet qui imperat.

f. Vultu, an natura, sis sapiens, multum interest. 981

IN

IN PUBLII SYRI MIMOS

NOTÆ ET VARIÆ LECTIONES.

VERSU 1. Hoc erat initium in editione Godofredi, qui plurima similia habet minime Publiana, quæ nescio quis, male de Syro meritus, intrusit. Ego nihil ex ulla editione ejeci, sed quæ mihi ejicienda videbantur, moneo per hoc signum. † Certum est hanc sententiam e Seneca transumtam esse, & quidem vitiose, qui lib. I. de clementia cap. 1. ita incipit: *Duabus de causis punire princeps solet, si aut se vindicat, aut alium.*

2. *A morte semper homines tantundem absumus.* Dupliciter hic versus intelligi potest. Primo, ut is qui Mimum hunc pronunciavit, gestu adjuverit, & ostenderit verius sensum, quam dixerit. Quemadmodum illud: *Digitis a morte remotus Quatuor aut septem.* Secundo, sensus is potest esse, quem & Seneca eleganter alio modo expressit, de remed. fortuitorum: *Undecunque ad inferos una via est.*

3. f. *Ab alio exspectes, alteri quod feceris.* Citat hunc Publianum Mimum Seneca lib. 14. epist. 95. *Quis autem negaverit feriri quibusdam præceptis efficaciter etiam imperitissimos? velut his brevissimis versibus*: Nihil nimis. Avarus animus nullo satiatur lucro. Ab alio exspectes, alteri quod feceris. *Hæc cum ictu quodam audimus, nec ulli licet dubitare, aut interrogare, Quare? Adeo etiam sine ratione ipsa veritas ducit.*

4. Frisingensis codex legit: *Ab amante lacrymis redimes iracundiam.*

5. Hanc sententiam, minime Publianam, ita corre-

correxi; nam g. legit: *A quocumque descenderis.* Est Sen. 1. de clem. c. 8.

V. 9. *Ad pœnitendum properat, cito qui judicat.* Quod hic de præpropero judicio, id Græcus quidam de nuptiis: Γαμεῖν ὁ μέλλων εἰς μετάνοιαν ἔρχεται.

10. f. & h. *ad tristem partem strenua suspicio.*

11. Simile quid de Othone Imp. *Uxoris mœchus cæperat esse suæ.*

12. *Æs debitorem leve, grave inimicum facit.* Ita enim corrigo, secutus Senecam, qui lib. 1. epist. 19. *Leve æs alienum debitorem facit, grave inimicum.* Ubi Seneca sine dubio meminit Publiani hujus Mimi, si tamen non ex hac ipsa sententia Senecæ pro Publiano concinnatus est. Scaliger legit: *Æs debitorem leve, grave inimicum facit.*

14 Sequor hic lectionem m. f. f. Nam g. & h. sic legunt: *Aleator quanto in arte est melior, tanto est nequior.* Scaliger: *Aleator quantum in aleæ arte est, tanto est nequior.* ut sit Trochaicus.

15. f. & g. h. *Alienum nobis, nostrum plus aliis placet.*

16. Retineo hic lectionem f. Exprimit hunc Mimum vetus Græcus versus: τὰ ὀθνεῖα δούλους τοὺς ἐλευθέρους ποιεῖ. m. f. Frisingensis ita habet: *Alienum homini ingenuo acerba est servitus.* g. & h. *Aliena homini ingenuo acerba est servitus.*

17. Citatur a Seneca lib. 1. epist. 8. *Quantum disertissimorum versuum inter Mimos jacet! quam multa Publii non excalceatis, sed cothurnatis dicenda sunt! Unum ejus versum, qui ad philosophiam pertinet, & ad hanc partem quæ modo fuit in manibus, referam, quo negat fortuita in nostro habenda:*

Alienum est omne quicquid optando venit.

Hunc versum a te dici non paulo melius, sed astrictius, memini:

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.

V. 23. f. vitiose: *Amare & sapere vix a Deo conceditur*.

31. g. & h. bono quidem, sed alio sensu: *Amici vitia si feras, facis tua*.

32. Libellus ille de moribus, quem Martino Episcopo Dumiensi, qui vixit anno D. LX. adscribunt: *Amicos secundæ res parant, adversæ certissime probant*.

36. f. transponit: *Animi arbitrio amor sumitur, non ponitur*.

37. Sequor hic f. noster m. f. f. ita legit: *Amor extorqueri non potest, sed elabi potest*. g. & h. omittunt *sed*.

41. g. *Amor otiosæ cura est solicitudinis*.

47. f. *tuta ingredi*. h. *tuto aggredi*.

51. Martinus libro de moribus: *Acuit intensio, frangit animum remissio*.

53. h. *Aspicere oportet quæ possis deperdere*. m. f. f. vitiose: *Aspicere oportet quid possis perdere*. Neque improbo lectionem f. *Despicere oportet quod possis deperdere*. Quem versum dabo in littera D.

54. Secutus sum m. f. f. ubi claris litteris legitur, sed sanandus est versus. Godofredus: *Astute crines dum celantur, ætas indicatur*. Et illico subjungit lectionem aliam, quam e vestigiis m. f. codicis eruit: *Astuta canos, dum celantur, ætas indicat*. At mox corrigit ita: *Astu canos dum celant, ætas indicat*. Neque hic quiescit, & ultimo sic tentat: *Astute dum celatur, se ætas indicat*; quam ultimam lectionem Henricus Stephanus sequitur; eam tamen conjectura non infelici ita corrigit:

Astu crimen celatur, ætas indicat.

Scaliger hoc modo habet:

Ætas cinædum celat, ætas indicat.

Facile ex his prudens sibi eliget optimam lectionem.

V. 60. f.

V. 60. f. *Avarus, nisi cum moritur, nil rectum facit.*

62. De hoc versu vide infra in littera D. versu 165. quæ notamus ex Seneca.

64. m. f. codex Frisingensis vitiose: *nihil est ta- stium.*

B.

67. f. vitiose habet: *B. c. sic excedunt, non occidunt.*

70. ita clare m. f. f. & g. licet f. aliter: *B. p. accepit q. f. r.*

71. f. transponit. *B. a. l. vendere est.*

72. ita citatur etiam a Gellio lib. 17. cap. 14. & Macrobio 2. Saturn. cap. 7. licet m. f. Frisingensis aliter habeat: *Beneficium dando, accipit qui digno dedit.*

73. g. *Beneficia d. u. das. o. obligas.*

76. g. *Beneficia dare qui nescit, i. p. H. Beneficium dare qui n. i. p.*

77. g. *Beneficia se dedisse qui d. p.*

80. Ita omnino legendum ex g. & f. nam m. f. f. vitiose habuit: *B. p. n. judicium qui dat n.*

82. Ita legit f. g. h. licet f. in littera C. sic habeat: *Conjunctio animi, maxima est cognatio.*

84. g. *excogitat.*

85. Ita omnino legendum cum f. nam f. & g. male: *Bis enim mori est.*

86. g. & h. *B. e. g. q. o. e. ultro si offeras.* f. *B. e. g. q. o. e. si ultro offeras.*

88. f. *peccato.*

89. Ita lego cum g. & f. nam f. perperam transposuit: *Bis v. q. se in victoria vincit.*

93. f. *Bona imperanti pecunia est.*

95. f. *Bona nemini hora est, ut non alicui mala.*

96. h. *homini.*

98. In g. & f. abest *nimia.*

99. f. *indicat.*

101. Martinus lib. de moribus corrupte hunc

Mimiambum citat: *Bonis nocet qui malis parcit*.

V. 102. g. h. & f. *B. v. i. major malitia est*.

105. Ita f. & f. nec opus corrigere, cum g. & h. *Bonum apud virum*.

108. f. ita legit: *Bonum quidem supprimitur, nequaquam extinguitur*. g. vero hoc modo: *Bonum tametsi supprimitur, non extinguitur*.

109. g. & f. transponunt verba: *Bonus animus læsus, gravius multo irascitur*.

110. g. *commodat*.

112. g. & f. longe alio sensu: *Brevis mens ipsa est memoria iracundiæ*.

C.

115. Sequor m. f. f. qui longe nitidius, quam f. editio, quæ sic: *C. p. etiam qui tutus cavet*.

128. Est sententia Senecæ depromta ex lib. 1. de clementia cap. 5.

130. Citatur a Gellio lib. 17. cap. 14. & Macrob. 2. Saturn. lib. 7.

131. Ita g. & f. licet g. in littera B. etiam addat hos duos Mimos: *Benevolus animus maxima est cognatio*. & hunc: *Benevoli conjunctio animi, maxima est cognatio*.

136. ita corrigo ex m. f. f. ubi sic legitur: *Consueta vitia ferri non reprehendimus*. f. ita legit: *Consueta vitia ferimus, non reprehendimus*. Godofredus vero hoc modo: *Consueta vitia ferimus, nisi reprehendimus*.

138. g. & h. *C. e. levius q. f. p.* f. vero ita legit: *C. gravius est stultitiæ, q. percuti*.

141. Sequor hic g. nam m. f. f. ita habet: *Contumeliam nec fortis potest, nec ingenuus pati*. Neque longe ab hac lectione abest h. f. qui ita legit: *Contumeliam non fortis pote, nec ingenuus pati*, ut sit Trochaicus versus.

V. 143.

V. 143. Sequor hic g. nam m. f. f. ita habet : *Quotidie est deterior dies posterior*.

151. f. transpositione variat. *C. o. b. d. populi possidet b.*

152. Citatur a Gellio lib. 17. cap. 14. & Macrob. 2. Saturn. cap. 7.

153. g. *Cui sæpe dederis, ubi negas, rapere imperas.*

154. f. transponit ita : *Cuivis accidere potest quod cuiquam potest.* At ego sequor g. præsertim cum & Seneca sic citet lib. 1. de tranquil. cap. 11. *Nunquam me in bona re mali pudebit authoris. Publius tragicis comicisque vehementior ingeniis, quoties mimicas ineptias, & verba ad summam caveam spectantia reliquit! inter multa alia cothurno, non tantum sipariis, fortiora, & hoc ait :*

Cuivis potest accidere quod cuiquam potest.

Noster vero codex m. f. f. sic habet : *Cunctis potest a. q. cuivis p.*

156. g. *Cujus mortem exspectant cives, vitam oderunt.* h. *Cujus mortem amici exspectant, vitam oderunt.* Noster vero m. f. f. sic legit : *Cujus mortem amici exspectant, vitam cives oderunt.*

159. g. & h. *in gratiam cito redit.*

D.

161. f. vitiose : *Damna ne objurgare, cum auxilio est opus.*

162. Ita ex conjectura restituo ; nam m. f. f. vitiose habet : *Damnat lingua, vocem habet, vim non habet.*

163. *Damnum appellandum est cum mala fama lucrum.* Feliciter idem, versus Græcorum :

Κέρδος πονηρὸν ζημίαν ἀεὶ φέρει.

165. Godofredus legit : *Dari bonum, quod potuit*

tuit auferri, poteſt. Scaliger vero ita hunc verſum in littera A reddit: *Auferri & illud quod dari potuit, poteſt*. Sed ne quæramus quis germanam lectionem attigerit Publii, cum hic verſus non ſit Publianus. Nam Lucilius ad imitationem Publiani Mimiambi hunc fecit, teſte Seneca lib. I. epiſt. 8. *Quam multa Publii non excalceatis, ſed cothurnatis, dicenda ſunt! Unum ejus verſum, qui ad philoſophiam pertinet, & ad hanc partem quæ modo fuit in manibus, referam, quo negat, fortuita in noſtro habenda:*

Alienum eſt omne quidquid optando venit.

Hunc verſum a te dici non paulo melius, ſed aſtrictius, memini:

Non eſt tuum, fortuna quod fecit tuum.

Illud etiamnum melius dictum a te non præteribo:

Dari bonum quod potuit, auferri poteſt.

Hoc non imputo in ſolutum, de tuo tibi. Vale. Hæc Seneca.

V. 166. Sequor hic lectionem ſ. nam noſter m. ſ. ſ. ita habet: *Dediſcere flere fœmina eſt mendacium*. Godofredus: *Dediſcere flere fœminam eſt mendacium*.

167. Et hic ſequor lectionem ſ. nam alii alio bono ſenſu: *De inimico loquare male, ſi cogites*.

168. Repono hic ex conjectura, *Diſcitur*, nam m. ſ. ſ. 1. habet, *Dicitur*.

170. Sequor hic lectionem g. & ſ. Noſter m. ſ. ſ. ita legit *Deliberandum eſt ſæpe quicquid ſtatuendum eſt ſemel*.

173. *Deos reddere credo, cum felix vocet*. Hanc lectionem jam retineo, licet fuerim in illa opinione aliquando ut corrigerem: *Deos reddere credo, cum felices vocet;* ſed retineo priorem, non quod placeat, ſed quod m. ſ. Friſingenſis ita aperte habeat, nec ego habeam quam ſubſtituam certam & germanam.

V. 174.

V. 174. Vide quæ notavimus in littera A, ad versum 53.

175. Citatur a Seneca lib. 19. Epist. 109. *Non vides, quemadmodum theatra consonent, quoties aliqua dicta sunt, quæ publice agnoscimus, & consensu vera esse testamur?*

Desunt inopiæ multa, avaritiæ omnia.

In nullum avarus bonus est, in se pessimus.

Ad hos versus ille sordidissimus plaudit, & vitiis suis fieri convicium gaudet. Hæc Seneca.

176. Citat Seneca l. 7. controvers. 3. *Apud eum melius erant dicta, quam apud quemquam comicum tragicumque aut Romanum, aut Græcum; ut illum versum quo, ajebat, unum versum inveniri non posse meliorem:*

Tam deest avaro quod habet, quam quod non habet.
& illud de eadem re dictum:

Desunt luxuriæ multa, avaritiæ omnia.

117. g. & h. *Dives quod donat, timeas; cito raptum venit.* Ego lego cum m. s. f. *Dies.*

185. g. ita legit: *D. maledicta cuncta c. i. h. d.* & est Trochaicus. f. *Omne dixeris maledictum, quum ingratum hominem dixeris.* quem versum in littera O. repeto. h. *Dixeris maledictum, quum i. h. d.*

190. f. ita habet: *Dum est vita grata, mortis est conditio optima.* Ab hac mente est, quod ait Seneca de remed. fort. *Optimum est mori, cum juvat vivere.* Et ibidem: *Optimum est, antequam optes, mori.* Propterea dixit Martialis:

Rebus in angustis facile est contemnere vitam:
Fortiter ille facit qui miser esse potest.

195. Martinus lib. de moribus iisdem verbis citat.

211. g. *Etiam peccator p. f.* noster vero m. f. Frising. ita: *Et tamen huic peccato recte p. f.*

212. f. *quid sit.*

213. f. *Et qui faciunt o. i.* g. & ita legit: *Et-*

iam qui faciunt, odio habent injuriam.

V. 216. *Et miseriarum portus est patientia*. Aliter vetus Græcorum versus : λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη.

218. f. *Excelsus multo facilius casus nocet*. Idem antea Appollodorus Comicus extulerat : οἴκου καὶ μεγάλου πτῶμα γίνεται μέγα.

221. f. *Ex hominum quæstu facta est fortuna dea*.

222. f. *E. pati est, patriæ qui se denegat*. Henricus Stephanus sic legit : *Se denegare patriæ, exsilium est pati*.

228. Sequor hic lectionem f. ut sit Trochaicus ; nam m. f. f. ita habet vitiose : *Exsuli ubi nusquam domus est, sine sepulchro est mortuus*. g. ita legit : *Exsuli ubi nusquam domus est, sine sepulchro est tanquam mortuus*. h. *Cui nusquam domus est, sine sepulchro est mortuus*.

F.

230. Et hic scire aveo, quis fundus Scaligero fuerit in Publianis Mimis; e quibus si hic est, Seneca illo usus est, sed aliter, Epist. 102. *Facilius crescit dignitas, quam incipit*.

232. h. *Fortuna quam n. v.*

233. ita f. sed puto, hunc versum effictum ex illo qui est in nostro m. f. f. hoc modo : *Ictum tacentem crimen facias acrius*, quem damus in littera I.

235. f. *Fatetur f. is q. i. facit*.

238. f. *Feras difficilia, ut facilia levius perferas*. g. *Fer difficilia, facilia ut levius perferas*. h. *Fer d. ut facilia l. p.*

239. Ita citatur a Gellio lib. 17. cap. 14. Frisingensis m. f. & Macrobius 2. Saturnal. c. 7. *Feras non culpes, quod mutari non potest*.

V. 240.

V. 240. In f. vitiose ita legitur : *Feras quod lædit , ut quod prodest , feras* . Godofredus ita habet : *Feras , quod lædit , ut quod prodest , perferas* .

241. *Ficta cito ad naturam reciderint suam* , prima producta ἀρχαϊκῶς in *Reciderint* , ut Lucretio *Reducere* & similia. Vid. Sen. l. clem. 1.

242. g. & f. *Fidem nemo unquam perdit , nisi qui non habet* .

243. f. & h. *Fidem qui perdit , nil potest ultra perdere* .

245. f. *Fidem qui perdit , quo se servet , non est relictum* . f. ita legit : *Fidem qui perdit , quo servet se in reliquum?* h. *F. q. p. q. se servet in reliquum?*

246. Ita cum g. lego hunc versum ; nam f. ita legit : *Fides unanima , unde abit , nunquam redit* . f. vero hoc modo : *Fides unanima , unde abiit , eo nunquam redit* . h. *Fides , ut anima , unde abiit , nunquam redit* .

247. Sequor hic lectionem f. Godofredus vero & h. ita habent : *Fœminarum naturam regere , desperare est omnium* . Noster m. f. f. *Fœmina naturam regere , desperare otium est* .

249. Frisingensis codex plane contrario sensu : *Fortuna hominis plus quam consilium valet* ; sed legendum forte : *Fortuna nemini plus* .

252. f. *Fortunam citius vel rapias , quam retineas* .

259. Secutus sum hic nostrum m. f. Frisingensem . Scaliger notat , hunc versum mutilum esse hoc modo :

Fortuna unde aliquid fregit , quassum est ... Godofredus : *Fortuna , unde aliquid fregit , casus est* .

260. Hic versus vel ex Seneca pro Publiano Mimo concinnatus est , vel ad Publianum Mimum respexit Seneca lib. 10. Epist. 73. cum ait : *Nihil dat fortuna mancipio* .

262. Sequor f. lectionem ; nam g. ita habet : *Fre-*

Frequens vindicta, paucorum odium reprimit, omnium irritat.

V. 263. & 264. Omnino germana est hæc lectio Publiani Mimi:

Frugalitas inserta est rumoris boni.

Quem citat ita Gellius lib. 16. cap. 14. Macrobius 2. Saturnal. c. 7. Inserta, aliter, instita: utrumque ab eadem origine. Græce πάρυφος ὤα τῆς ἐσθῆτος. Ut instita non est tota vestis, sed sequela & ornamentum: ita frugalitas non omnino tota causa est rumoris boni, sed accessit ornamentum illi. plane Publianæ elegantiæ sententia. Tertull. libro de Idololatria, litteraturam secularem insertam prædicationis Idololatriæ vocat. *Si fidelis*, inquit Tertull. *litteras doceat insertas Idolorum prædicationis.* Ita recte corrigit f. *Cæterum*, inquit Tertullianus ibidem, *purpura, vel cætera insignia, dignitatum insertæ, dignitati & potestatibus Idololatriæ ab initio dicata.* Insignia & purpuram vocat insertas dignitatum, quasi dicas ornamenta, ut est instita vesti, aut emblema annulo. Tam enim inserta potest esse instita, quam emblema. Quod si cui, una cum f. & Henrici lectione de inserta, videatur nihilominus retinendus ille alter Publianus Mimus:

Frugalitas rumoris boni miseria est;

ne ille poterit multis modis eleganter illum explicare, ut sit sensus: Esse frugalem rumor quidem bonus est, sed infelix, & parum vulgo laudatus, cui profusio magis placet. Vel: Qui laudatur frugalis, is non laudatur. Et sic miseria accipietur pro inopia seu penuria. Potest etiam sic exponi: Frugalitas est parsimoniæ vitium, sub honesto laudatoque nomine.

265. g. & h. ita legit: *Frustra, cum ad senectam ventum est, repetas adolescentiam.* & est Trochaicus.

V. 267.

V. 267. Ita recte g. & h. nam m. ſ. f. habet, *flumen ;* & eſt Trochaicus.

268. Citatur a Gellio l. 17. cap. 14. & Macrob. 2. cap. 7.

269. g. & h. ita legunt: *Futura pugnant , ut ſe ſuperari ſinant ;* ut ſenſus ſit: Sic inſtant futura mala, ut tamen vinci vitarique poſſint.

G.

276. g. & h. ita legunt: *G. a. p. e. q. poſt factum p.* ſ. vero hoc modo: *q. poſt facti p.*

278. f. & ſ. *Gravior eſt inimicus qui latet in pectore.*

H.

285. ſ. & g. h. legunt *auxilia* , pro *conſilia ;* & eſt Trochaicus.

289. h. *Hæredem ſcire utilius eſt quam q.*

290. f. ita Macrobius citat, & Gellius; licet noſter m. ſ. f. legat *Hæres fictus ſub perſona riſus eſt.*

292. Eſt Trochaicus. ſ. legit: *In tormentis.*

293. g. & h. *H. q. difficile eſt gloriæ cuſtodia!*

294. Eſt Trochaicus. g. ita legit: *H. q. m. e. ab illo l. d. q. n. p. q.*

295. ſ. legit: *Ubi non ſis doctus dominari.*

296. h. *Heu quam pœnitenda incurrunt homines vivendo diu!*

297. f. *Heu quam eſt timidus qui mori tutum putat!*

301. f. ita legit: *Homo extra corpus ſuum eſt, cum iraſcitur.*

302. g. & h. *Homo neſcit, ſi dolore fortunam invenit.*

303. Eſt Trochaicus.

304. Ita lego cum g. & eſt elegans Mimiambus tetrameter, qui in m. ſ. f. ita habetur: *Homo ſemper*

per in se aliud fert, in alterum aliud cogitat. Miror proinde, f. ita mutasse: *Homo semper in os fert aliud, aliud cogitat*.

V. 308. ita habet: *H. l. est mori bona causa*.

310. f. *Serviet*.

311. His verbis refert hanc sententiam Martinus libro de moribus, quæ desumta est ex Seneca lib. I. Epist. 3. *Tu vero omnia cum amico delibera, sed de ipso prius. Post amicitiam credendum est, ante amicitiam judicandum. Isti vero præpostere officia permiscent, qui contra præcepta Theophrasti, cum amaverint, judicant; & non amant, cum judicaverint*.

I.

315. Ita corrigo. m. f. f. habet, *late*.

318. g. *Jocum tacentem crimen faciat acrius*. f. *Factum tacendo, crimen facias acrius*.

319. f. *Ita agas ne quis tuopse te merito oderit*. h. *Id agas ne quis tuo te merito oderit*. Martinus lib. de moribus: *Id agas ne quis merito te oderit*.

321. Ita corrigo. m. f. f. habet: *Ignoscere hominum est, nisi pudet, ignoscitur*. Alio sensu legit. g. & h. *Ignoscere humanum, ubi pudet cui ignoscitur*. f. ita legit: *Ignoscere hominum est, ubi pudet cui ignoscitur*.

324. His verbis refert Martinus libro de moribus hanc gnomen.

326. Est Trochaicus. Citatur a Gellio lib. 14. cap. 14. & Macrob. 2. Satur. cap. 7. apud quos aliqui sic disjungunt:

- - - - - - Improbe

Neptunum accusat qui iterum naufragium facit.

328. f. *Impune pecces in eum qui peccat rarior*.

329. f. *In amore semper mendax est iracundia*. h. *In a. s. m. iracundus est*.

V. 330.

V. 330. Ita corrigo. m. f. f. habet: *In amorem*.

335. Corrigo ita ex conjectura; nam f. habet: *Inertia, laboris est excusatio*.

338. Noster m. f. f. habet: *Inferior horrescit*. f. *inferior rescit quicquid peccat superior*, ut sit sensus, ad quem alludit Juvenalis: *Omne animi vitium tanto conspectius in se Crimen habet, quanto major qui peccat, habetur*.

340. g. & f. & h. *ledis c. i. rogas*.

344. Martinus libro de moribus! *Inhonesta victoria est, suos vincere. Satis est pœnarum potuisse puniri*.

349. g. & h. *In vindicando*.

353. Hunc citat Seneca lib. 14. Epist. 95. *Nunquid rationem exiges, cum tibi aliquis hos dixerit versus?* Injuriarum remedium est oblivio. Audentes fortuna juvat. Piger sibi ipsi obstat.

354. g. & h. *In malis sperare bonum, n. i. n. f.* & est Trochaicus.

355. h. *In miseri vitia nulla contumelia est*.

357. Ita etiam citat hunc versum Seneca lib. 19. Epist. 109. licet noster m. f. f. habeat: *In nullo*.

358. f. *Inopiæ desunt parva, a. o.* h. *Inopiæ pauca desunt*. Vide quæ de hoc notamus in littera D. versu 175. *To, parva*, pro *pauca*, est Hellenismus, καῦρα.

360. f. g. f. *plurima*.

368. g. ita legit: *Invidia loquitur, non quod est, sed quod subest*. f. vero hoc modo: *Invidia loquitur id quod obest, non quod subest*.

369. f. *Invidiam ferre an fortis, an felix potest?*

371. g. & h. vitiose: *Sed minute irascitur*.

372. f. legit: *In se vitat culpam qui peccatum præterit*.

374. f. *incites*.

375. Ita legit f. & est Trochaicus. Sed est con-

confectus hic versus, ni fallor, ex versu 32. quem vide, & ejus variam lectionem.

V. 376. Ita f. & g. est Trochaicus. Noster m. f. f. invertit ita: *Iracundiam qui vincit, maximum superat hostem*.

381. Ita g. & f. & est Trochaicus. m. f. f. ita habet: *Irritare est calamitatem, cum te vocaveris felicem*.

382. f. *Is minimum eget qui minimum cupit*. Sed omnino corrigendus est ex Seneca lib. 19. Epist. 109. *Præcipitur, ut homines in animo, non in patrimonio, putent esse divitias. Eum esse locupletem qui paupertati suæ aptus est, & parvo se divitem fecit. Magis tamen feriuntur animi, cum carmine ejusmodi dicta sunt:*

Is minimo eget mortalis qui minimum cupit.
Quod vult, habet, qui velle quod satis est, potest.

383. f. *Ita credas amico*.

384. Ita citat hunc Mimum Gellius lib. 17. c. 14. Aliter f. *Ita habeas amicum, posse ut fieri inimicum putes*. ut sit Trochaicus. Aliter etiam f. *Ita amicum habeas, posse ut facile fieri putes hunc inimicum*. Macrobius, Saturnal. c. 7. ita citat: *Ita amicum habeas, posse ut fieri inimicum putes*.

L.

395. h. *Laus ubi nova oritur, etiam vetus admittitur*.

399. g. & h. *Lex universi*. f. *Lex universa, quæ jubet n. & m.*

401. g. & f. *Sub vultu domat*. Retineo tamen lectionem m. f. f. ut sit sensus, quem etiam Seneca bene expressit lib. 1. de ira cap. 1. *Nec ignoro, ceteros quoque affectus vix occultari, libidinem, metumque*

que & audaciam dare sui signa, & posse prænosci. Neque enim ulla vehementior intra cogitatio est quæ nihil moveat in vultu.

V. 402. g. *Libido indicium est, quo levitas sapit*. f. vero sic: *Libido indicium est ejus quod levitas sapit*.

408. Hic versus jam positus est in littera D. & est numero 175.

M.

409. f. *Magis fidus hæres nascitur, quam scribitur*.

412. Videtur hic sumtus ex illo Mimiambo Publii: *Injuriarum remedium oblivio est*. de quo in littera I.

413. Videtur ex Seneca desumta sententia, qui ait lib. 2. de ira cap. 32. *Magni animi est, injurias despicere*.

414. Est Trochaicus.

417. f. *datore*. h. *doctrina*.

419. f. *Mala est voluntas ad alienum consuescere*.

432. g. *Malignum*.

433. Est sententia ex Seneca l. de remed. fortuitorum, de qua notavimus in littera O. v. 608.

436. f. *Malo consilio*.

443. f. & h. *Malus ubi bonum se f. t. e. p.*

444. h. & f. *M. e. u. q. sua causa est b.*

462. g. & f. faciunt Trochaicum: *Miseriam nescire propriam, est sine periclo vivere*.

469. f. *Miserum est agere cogi, quod cupias loqui*.

474. f. *Invoces*.

478. Ita corrigo; nam in m. f. sic erant transposita: *Mortem ubi contemnas, metus viceris omnes*.

479. Est Trochaicus. f. & g. ita legunt: *Mortuo qui mittit munus, nihil dat illi, sibi adimit*.

V. 480.

V. 480. Est sententia Senecæ ex lib. 1. de clementia.

482. f. *Mulier quæ.*

485. f. habet vitiose: *Qui vi facit injuria.* f. ita legit: *Multis minatur qui facit uni injuriam.* h. *M. m. qui uni facit injuriam.*

491. f. *m. f. b.* *cum irritatur injuria.* g. & h. *irrites injuria.*

N.

492. Martino adscriptus libellus de moribus hanc sententiam ita refert: *Etsi nullos inimicos tibi facies injuria, multos tamen facit invidia.* Godofredus sic legit: *Nam si nullos inimicos tibi parit injuria, multos tamen invidia.*

494. Ita ex conjectura restituo hunc Mimiambum, qui in m. f. f. perperam erat sic transpositus: *Necesse est minima esse maximorum vitia.*

495. Scaliger inepte hunc pro Publiano Mimiambo vendicat, cum sit Laberianus, similis quidem illi Publiano, quem ante dedimus:

Multos timere debet, quem multi timent.

Seneca lib. 2. de ira c. 11. magnifice illum Laberii Mimum laudat his verbis: *Occurrat hoc loco tibi Laberianus ille versus qui medio civili bello in theatro dictus, totum in se populum non aliter convertit, quam si missa esset vox publici affectus:*

Necesse est multos timeat, quem multi timent.

Ita natura constituit, ut quod alieno metu magnum est, a suo non vacet. Macrob. 2. Saturn. cap. 7. agens de Laberii mordacibus Mimis in Cæsarem jactatis, etiam hunc numerat: *In ipsa quoque actione, subinde se, qua poterat, ulciscebatur, inducto habitu Syri, qui velut flagris cæsus proripientique se similis exclamabat:*

Porro

Porro, Quirites! Libertatem perdimus.
Et paulo post adjecit:
Necesse est multos timeat, quem multi timent.
Quo dicto universitas populi ad solum Cæsarem oculos & ora convertit, notantes impotentiam ejus hac dicacitate lapidatam. Ob hæc in Publium vertit favorem.

V. 511. Codex m. s. f. *Negat sibi qui quod difficile est, petit.*

512. Martinus lib. de moribus: *Neminem laudaveris; neminem cito accusaveris; semper puta, te cum diis testimonium dicere.*

546. f. *Pœna sui est*. Martinus lib. de moribus: *Nequitia ipsa hei pœna est. Mala conscientia sæpe tuta est, secura nunquam.*

517. Est Trochaicus. Henricus Stephanus ita legit: *Nescis quid optes, aut quid fugias: ita ludit dies.*

519. & 520. Martinus lib. de moribus: *Nihil petas quod negaturus fuisti. Nil negabis quod petiturus fuisti.*

523. *Nil agere semper infelici est optimum.* Quod hic de infelice dictum, versiculus Græcus de peregrino extulit:

Ξένος ὢν ἀπράγμων ἴσθι, καὶ πράξεις καλῶς.

527. Hæc sententia reperitur in libello toties jam citato, de moribus, quem Godofredus cum Seneca edidit, & Martino Episcopo adscribit, ubi Gnomologia est ex Seneca, & Mimis, & Pythagoræ aliorumque dictis.

533. Ita ex conjectura corrigo; nam m. s. f. vitiose habet: *Nihil non acerbum prius quam maturum sit.*

534. h. & s. *Nil proprium ducas quod mutarier potest.* g. *Nil proprium ducas, quod mutari possit.*

535. Ita ex conjectura constituo hunc Mimum; nam m. s. f. sic habet: *Nihil tempore ducas pro salutis remedio. Tempore* enim lego, cum sit per

E com-

compendium dictionis, *tpe*. Quod moneo ideo, quia occasio forte erit germanae lectioni eruendae.

V. 536. *Nil turpius quam vivere incipiens senex*. Eleganter ab hac mente Seneca lib. 3. Epist. 23. *Possum enim vocem tibi Epicuri tui reddere, & hanc Epistolam liberare :* Molestum est, semper vitam inchoare. *Aut si hoc modo magis sensus potest exprimi :* Male vivunt qui semper vivere incipiunt. *Quare? inquis; desiderat enim explanationem ista vox. Quia semper illis imperfecta vita est. Non potest autem stare paratus ad mortem qui modo incipit vivere. Id agendum est, ut satis vixerimus. Nemo hoc putat qui orditur cum maxime vitam. Non est quod existimes, paucos esse hos; propemodum omnes sunt. Quidam vivere nunc incipiunt, cum desinendum est. Si hoc judicas mirum, adjiciam quod magis mireris: Quidam ante vivere desierunt, quam inciperent.*

538. *Nimium altercando veritas amittitur*. Ita etiam citatur a Gellio lib. 17. c. 14. & Macrob. 2. Saturn. c. 7. Noster m. s. f. legit: *veritas evertitur.*

539. Ita ex conjectura corrigo hunc Mimum; nam f. vitiose: *Nimirum est in morte boni, cum nihil sit mali.*

550. Ita legunt g. & Martin. lib. de moribus. Noster m. s. f. transponit: *Non vivas aliter in solitudine, aliter in foro.*

551. m. s. f. ita legit:

Non aspicias quam plenas quisque Deo manus,
Notes sed quam puras admoveat.
Non aliter pulcherrimus Dei cultus est animus,
Nisi fuerit optimus.

Martinus lib. de moribus ultimam hanc sententiam solam inserit suae Gnomologiae his verbis: *Optimus ergo animus & pulcherrimus Dei cultor est.* Latet autem hic elegans Mimiambus Publii, quem in littera P. reddemus.

Puras

Puras Deus, non plenas, aspicit manus.
ex quo nescio quis male feriatus ineptias illas concinnavit.

V. 552. *Non cito ruina perit is quis rimam timet.* ita omnino legendum est. Sunt qui elegantissimam sententiam ita corruperunt: *Non cito ruina cadit vir qui ruinam timet.* Godofredus hoc modo legit: *Non cito perit ruina qui ruinam timet.* Codex Frising. & h. sic habet: *Non cito ruina perit qui ruinam timet.*

554. Martin. l. de moribus: *Nondum es felix, si te turba non deriserit.*

556. F. *Non est pudica domus quæ multos recipit amicos.* Martin. lib. de moribus: *Nulla est pusilla domus quæ multos amicos capit.*

557. Propter hunc & similes multos versus, avent pariter mecum multi scire, quis fundus fuerit Scaligero in editione Publianorum Mimorum. Nam si hic Publianus est, Seneca illum in memoria habuit, cum scripsit Epistola 101. *Sed non statim pusillum est, si quid maximo minus est.* Quid si quis ex hac sententia Senecæ versum concinnârit, quem pro Publiano supposuerit?

Non est pusillum, si quid maximo est minus.

559. Hic non est versus Publii, sed Lucilii, ad imitationem Publiani Mimi factus, teste Seneca lib. I. Epist. 8. Locum ejus dedimus supra ad v. 165.

562. Hæc sententia Senecæ est libro de ira.

564. f. *Non potest non sapere qui se stultum intelligit.*

565. Citat hunc Mimiambum, licet corrupte, Martin. l. de moribus.

568. Elegans Trochaicus, quem f. ita legit: *Nulla tam bona est fortuna, de qua non possis queri.*

574. Et hunc elegantem Mimum corrupte citat Martinus lib. de moribus: *Nullum putaveris locum*

 sine

ſine teſte, licet & in m. ſ. ſ. ſint perperam tranſpoſitæ voces, hoc modo: *Nullum putaveris eſſe locum ſine teſte*.

V. 577. g. *Nullus eſt tantus quæſtus, quam eo quod habes parcere*. Ut ſit pars Trochaici tetrametri. Codex Friſingenſis vitioſe: *Nullus eſt tantus quæſtus, quam quod habeas arcere*.

587. *Nunquam periclum ſine periclo vincitur*. Ita etiam citat Gellius lib. 17. cap. 14. & Macrobius 2. Saturn. c. 7. Friſingenſis Codex legit: *N. periculum ſine periculo v.*

584. *Nunquam ubi diu fuit ignis, defuit vapor;* ita omnino corrigo ex conjectura. in m. ſ. ſ. legebatur, *cecidit vapor*.

O.

587. g. legit: *Aliquid blandi admiſce*. Martinus lib. de moribus: *Objurgationi ſemper aliquid blandi admiſce: facilius enim penetrant verba quæ molli vadunt via*.

593. Eſt Trochaicus. Godofredus ita habet: *Odium oportet peccandi, non metum, facias*.

598. Libellus ille Martini de moribus ita incipit: *Omne peccatum actio eſt. Actio autem omnis voluntaria eſt, tam honeſta, quam turpis. Ergo voluntarium eſt omne peccatum*.

601. g. *Omnes vitam differentes mors incerta prævenit*.

605. Martinus lib. de moribus: *Hoc habet omnis affectus, ut in quo ipſe inſanit, in id putet etiam cæteros furere*. Godofredus ita legit: *Omnis affectus habet, ut in eo in quo ipſe inſanit, in idem putet cæteros furere*.

609. & 610. Sententia hæc ex Seneca concinnata eſt, qui libro de remed. fortuitor. hæc habet: *Male*

Male de te loquuntur homines? sed mali. Moverer, si de me Marcus Cato, si Lælius sapiens, si alter Cato, si duo Scipiones ista loquerentur. Nunc malis displicere, laudari est. Hanc sententiam suæ Gnomologiæ inseruit Mart. lib. de moribus, ubi & hæc *Male opinentur de te homines, sed mali. Malis displicere, est laudari.*

V. 615. Mart. lib. de moribus: *Oratorem te puta, si tibi ante omnes quod oportet, persuaseris.*

617. Citatur hic Mimus Publii nomine a Seneca Rhetore, Philosophi patre, 7. controv. 3. Noster m. s. f. sic legit: *O vitam misero longam, felici brevem!* Supra in lit. E. sic dedimus: *Est vita m. l. f. b.* Revocat mihi versus iste alium elegantissimum, quem Seneca filius citat libro de brevitate vitæ c. 2. *Quod apud maximum poetarum, more oraculi dictum est, verum esse non dubitem:*

Exigua pars est vitæ quam nos vivimus.

Sed Senecæ patris locum integrum dabo, ut intelligas, quomodo etiam declamationibus, usque ad quorundam nauseam, Mimos Publianos inseruerint: *Murrhedius usus colore est, & Publiana sententia dixit: Abdicationes, inquit, suas veneno diluit. Et iterum: Mortem, inquit, meam effudi. Memini nos, cum loqueretur de hoc genere sententiarum, quo jam infecta erant adolescentulorum omnium ingenia, queri de Publio, quasi jam ille hanc insaniam introduxisset. Cassius Severus, summus Publii amator, ajebat: Non illius hoc vitium esse, sed illorum, qui illum ex parte, qua transire deberent, imitarentur: quæ apud eum melius erant dicta, quam apud quenquam Comicum Tragicumque aut Romanum, aut Græcum: ut illum versum quo ajebat unum versum inveniri non posse meliorem:*

Tam deest avaro quod habet, quam quod non habet.
Et illud de eadem re dictum:

Desunt luxuriæ multa, avaritiæ omnia.
Et illos versus, qui huic quoque ter abdicato possent convenire:

O vita misero longa, felici brevis!
Et plurimos deinceps versus referebat Publii disertissimos. Deinde autorem vitii, quod ex captione unius verbi plura significantis nascitur, ajebat, Pomponium Atellanarum scriptorem fuisse: a quo primum ad Laberium transisset hoc studium imitandi; deinde ad Ciceronem, qui illud ad virtutem studio transtulisset. Nam, ut transeam innumerabilia quæ Cicero in orationibus, aut in sermone dixit, & nota ut non referam a Laberio dicta, cum Mimi ejus, quicquid modo tolerabile habent, tale habeant; id quod Cicero in Laberium, &c. Uterque elegantissime, sed neuter in hoc genere servat modum. Ab his hujus studii diffusa est in plures imitatio. Porro, ut videas quam avide oratores Publianas sententias ornamenti loco usurparint, idem fecit Calvus, ille, inquam, qui (ut inquit Seneca lib. 7. controv. 4.) *diu cum Cicerone iniquissimam litem de principatu eloquentiæ habuit, usque eo violentus accusator, & concitatus, ut in media actione ejus, surgeret Vatinius reus, & exclamaret: Rogo vos, Judices, num si iste disertus est, ideo me damnari oportet?* De hoc Calvo inquit Seneca: *In hac controversia Publianam sententiam dedit.*

V. 618. Martinus lib. de moribus: *Pacem cum hominibus habebis, cum vitiis bellum.*

623. Sequimur hic m. s. s. & Gellium, qui lib. 17. cap. 14. ita citat: *Pars beneficii est, quod petitur, si belle neges.* Macrob. vero l. 2. Saturn. cap. 7. hoc modo: *Pars beneficii est, quod petitur, si cito neges.*

627. Godofredus ita legit: *Patria est, ubicunque bene vixeris.* Si Publianus est, tunc dimetrum Mi-

miam-

miambum istum respexit Seneca l. de remed. fortuit. *Patria est, ubicunque bene est. Illud autem per quod bene est, in homine, non in loco, est.* Quam sententiam citat Martinus lib. de moribus.

V. 628. Codex Frisingensis habuit: *Paucorum est intelligere quid det Deus.*

635. Citat Mart. l. de moribus.

636. Ita corrigo ex conjectura; nam m. s. f. ita legit: *Pecunia regimen est rerum omnium.*

637. Citat Mart. l. de moribus.

640. & 641. Mart. l. de moribus: *Pejora sunt tecta odia, quam aperta. Itaque minus loquax inimicus offendit, quam tacitus.*

642. & 643. Solus Godofredus refert hunc Mimum solum:

Perdenda sunt multa, ut semel ponas bene.

Sed si hic Publianus est, necesse est & priorem esse, quem apud Senecam reperio: qui l. I. de beneficiis cap. 2. ita incipit:

Beneficia in vulgus cum largiri institueris,
Perdenda sunt multa, ut semel ponas bene.

In priore versu utrumque reprehendas. Nam nec in vulgus effundenda sunt, & nullius rei, minime beneficiorum, honesta largitio est; quibus si detraxeris judicium, desinunt esse beneficia: in aliud quodlibet incidunt nomen. Sequens versus mirificus est, qui uno bene posito beneficio, multorum amissorum damna solatur. Hæc Seneca. Elegantes sane duo Mimiambi, digni qui suo auctori Publio reddantur.

649. m. s. Frisingensis legit, sensu eleganter acuto: *Perfacile felix quod vota imperant, facit.* Si quis tamen hic *vota* in *fata* mutet, huic non repugno.

656. Mart. l. de moribus: *Multi cum aliis maledicunt, sibi ipsis convicium faciunt. Nihil turpius, quam qui objicit alteri, sibi objiciendum.*

V. 674. Mart. l. de moribus: *Præstabis parentibus pietatem, cognatis indulgentiam, omnibus æquitatem*.

677. *Principium sævitiæ bellum est*, legit vitiose Godofredus. Quomodo corrigendum sit, patet ex Seneca l. 1. de clementia c. 5. *Quantulum enim nocet privata crudelitas? Principium sævitia, bellum est*. Hæc Seneca.

678. Mart. l. de moribus: *Priusquam promittas, deliberes; & cum promiseris, facias*.

693. Mart. de moribus: *Locum tenet innocentiæ proximum confessio*.

700. g. *Pulcherrimum est omnia præstare nihil exigenti*.

702. Vide quæ supra notavimus in littera N. versu 550.

703. Mart. lib. de moribus: *Fortior est qui cupiditatem vincit, quam qui hostem subjicit*.

Q.

704. His ipsis refert hanc sententiam in Gnomologia Mart. de moribus. Quales sententiæ passim in Seneca, ut & illa l. 2. epist. 14. *Quia facta est auri mentio, accipe quemadmodum usus fructusque ejus tibi esse gratior possit:* Is maxime divitiis fruitur qui minime divitiis indiget. *Ede, inquies, autorem. Ut scias, quam benigni simus, propositum est, aliena laudare. Epicuri est, aut Metrodori, aut alicujus ex illa officina. Et quid interest, quis dixerit? Omnibus dixit*.

705. m. f. f. *Quæ vult videri bella, nimium illi negat*.

706. m. f. f. *Quam felix vita quæ sine negotiis transit!*

711. Martinus lib. de moribus: *Bonum est non laudari & esse laudabilem*.

728. Godofredus ita legit: *Quamvis agas id*

ne

ne quis merito tuo te oderit, erunt tamen semper qui oderint.

V. 731. & 732. Possis hos duos pro Trochaicis agnoscere.

736. Mart. de moribus: *Qui æquo animo malis immiscetur, malus est.*

745. & 746. Hos duos versus pro Trochaicis possis defendere.

748. m. f. f. *Qui obesse cum potest, non vult, prodest.*

749. Sequor hic lectionem m. f. f. argute acutam. Godofredus legit: *Quidam inimici graves sunt, amici leves.*

750. g. *Quidam quosdam occidunt inimicos, non quia habeant, sed quia meruerunt.*

751. Martinus lib. de moribus: *Quid dulcius, quam habere amicum cum quo audeas, ut tecum, loqui?* Sequor ego lectionem m. f. f. ubi tamen, *stultius* in *dulcius* muto.

755. Mart. l. de moribus: *Quid est dare beneficium? imitari Deum.* & paulo post: *Quid homini est inimicissimum? homo.*

760. *Quid refert quantum habeas; multo illud plus est quod non habes.* Hunc Trochaicum citat Gellius.

761. g. *Quis sis, interest, non quis habearis.* Mart. l. de moribus: *Quis sis, interest, non quid habeas.*

763. Martinus lib. de moribus: *Quietissimam vitam agerent homines in terris, si hæc duo verba a natura omnium rerum tollerent, Meum, & Tuum.*

769. g. C. *desinit quia fecit.*

771. Citat hunc Mimum Martinus l. de moribus. Noster m. f. f. ita legit: *Qui paupertatem timet, quam timidus est!*

777. Mart. l. de moribus: *Qui propter pecuniæ amorem, & libidinem moritur, ostendit, se nunquam sui causa vixisse.*

V. 783.

V. 783. Citatur etiam in libro de moribus. Hujus mentis plenus est Seneca, sicut & illa huc faciunt epist. 2. *Non qui parum habet, sed qui plus cupit, pauper est*.

797. Est Trochaicus. Noster tamen m. s. f. ita legit: *Quod perit, quæri potest, reprehendi non potest*.

801. Martinus l. de moribus: *Quod tacitum esse velis, nemini dixeris. Si tibi non imperasti, quomodo ab alio silentium speras?*

805. f. ita legit: *Quod vult, habet, qui cupere quod sat est, potest*. Nos secuti sumus Senecam, qui hunc Mimum ita citat l. 19. epist. 109. *Magis tamen feriuntur animi, cum carmine ejusmodi dicta sunt:*

Is minimo eget mortalis qui minimum cupit.

Quod vult, habet, qui velle quod satis est, potest. Cum hæc atque ejusmodi audimus, ad confessionem veritatis adducimur. Illi enim quibus nihil satis est, admirantur, acclamant, odium pecuniæ indicunt.

R.

811. m. s. f. vitiose *parva* habet, quod in *prava* mutandum.

813. *Rege incolumi mens omnibus una est; Amisso, rupere fidem*. Est Virgilii 4. Georg. Quod Seneca citat l. 20. epist. 115. & l. de clementia, cap. 4.

815. Martinus lib. de moribus: *Regnantibus pejus multo periculum, quam his qui judicantur: hi enim singulos timent, illi universos*.

821. *Repente dives nemo factus est bonus*. vel si varies hoc modo: *Nemo bonus repente factus est dives*. aut: *Nemo repente dives factus est bonus*, eodem res redit. Certe vetus Græca est sententia:

Οὐδεὶς ἐπλούτησε ταχέως δίκαιος ὤν.

829. Publianus germanus Mimus est ille:

Mul-

Multos timere debet quem multi timent.
ſicut & Laberianus iſte:

Neceſſe eſt multos timeat quem multi timent.
In quos vide quæ ſuo loco notavimus. Ex his eſt concinnata hæc ſententia: *Res vera eſt: qui a multis timetur, multos timet.* ſicut & Seneca ſæpe habet eandem.

V. 830. Martinus de moribus: *Multi ſunt obligandi, pauci offendendi. Nam memoria beneficiorum facilis eſt, injuriarum tenax.*

834. Ita recte g. & ſ. ut ſit Trochaicus. Noſter m. ſ. ſ. ſic habet: *Ridiculum eſt odio nocentis innocentiam perdere.* Martinus de moribus corrupte citat hoc modo: *Ridiculum eſt, aliquem odio nocentis innocentiam perdere.*

S.

839. *Sape diſſimulare, quam vel ulciſci, ſatius fuit.* eſt elegans Trochaicus.

844. Eſt Senecæ.

850. *Scis quid invidia eſt? dolor animi eſt ex alienis commodis. Scito etenim illud, quia nulli invidetur, niſi prædito bonitate.*

857. Sequor lectionem h. Noſter m. ſ. ſ. hunc verſum in littera E ſic habet: *Exſilium pati eſt, patriæ qui ſe denegat.* At ſ. & g. ita legunt: *Exſilium patitur, patriæ qui ſe denegat.*

861. Martinus l. de moribus: *Diſſenſio ab alio incipiat, a te autem reconciliatio.*

862. *Se poſſe plus iratus, quam poſſit, putat.* Elegans hic Mimus, omnino ita reſtituendus, qui perperam tranſpoſitus erat in m. ſ. ſ. hoc modo: *Semper iratus plus ſe poſſe putat, quam poſſit.*

872. g. *Pudet fieri deteriorem.*

876. g. *Sicut formoſa pictura eſt cujus nulla pars errat;*

errat ; sic formosus homo in quo nulla peccati macula est. Proinde hoc domi, hoc foris, hoc omni genere vitæ teneamus, ut nobis inexorabiles simus, exorabiles illis qui non nisi sibi dare veniam nesciunt.

V. 887. Godofredus & Martinus de moribus ita legunt: *Si vis beatus esse, cogita hoc primum, Contemnere & contemni.*

888. *Si vis amari, ama.* Hoc dicto usus est Hecaton teste Seneca l. 1. epistol. 9. *Hecaton ait: Ego tibi monstrabo amatorium, sine medicamento, sine herba, sine ullius veneficæ carmine*: SI VIS AMARI, AMA. Hæc Seneca.

893. Ita legit Martinus l. de moribus: *Solitudinem quærit.* f. *Solicitudinem quærit.*

901. Ita citat etiam Martinus l. de moribus hunc Publianum Mimum, quem Seneca respexit, eumque libro de remediis fortuitorum inseruit, non tamen laudato nomine Publii, ita tamen ut sit Scazon:

Stultum est timere quod vitare non possis:
Istud non effugit etiam qui distulit.

Noster m. s. f. legit: *Quod mutari non potest.*

910. g. *In mille facinorum furias mens otiosa decurrit.*

911. Et hic pro Publiano Mimo ex Seneca sumtus est, vel Seneca hunc Publianum Mimum in oculis habuit, cum scripsit lib. 11. epist. 81. *Mangones quicquid est quod displiceat, aliquo lenocinio abscondunt. Itaque ementibus ornamenta ipsa suspecta sunt.*

T.

914. Ita corrigo hunc Mimum. Mart. lib. de moribus: *Qui nescit tacere, nescit loqui.*

917. Citatur hic Mimus a Seneca l. 7. Controvers. c. 3. Noster vero m. s. f. ita legit: *Tam avaro quod habet, quam misero quod non habet.*

V. 926.

V. 926. Frising. Codex legit: *Turbæ præbet spectaculum æger animus*. Martinus lib. de moribus corrupte refert hunc Mimum sic: *Turpe spectaculum præbet animus æger*. Godofredus etiam legit: *Turpe*.

927. & 928. Mart. de moribus citat hanc sententiam iisdem verbis. Codex Frisingensis legit: *Transibit sermo in effectum*.

V.

946. Martinus de moribus: *Verba rebus, non personis, æstimanda sunt*.

950. *Veterem ferendo injuriam, invitas novam*. Ita etiam laudat hunc Publianum Mimum Macrob. lib. II. Saturn. cap. 7. Gellius lib. 17. c. 14. alio sensu: *Veterem ferendo injuriam, vites novam*. Argute sane: neque sperno. Retineo tamen priorem, quia m. s. f. aperte: *Veterem ferendo injuriam, invitas novam*.

953. Martinus lib. de moribus: *Bonus vir est qui eo perduxit affectum ut non tantum peccare non velit, sed etiam non possit*.

954. Mart. ib. *Vires tuas amici magis sentiant beneficiis, quam injuriis*.

956. Mart. ib. *Dolor patientia vincitur*. sicut & legit g.

963. *Virtutis vulnus partem habet victoriæ*. Ita conjecto legendum, non, *vultus*, ut habet m. s. f.

965. Martinus citat etiam hanc sententiam.

967. g. vitiose: *Vitium prius fuit observatio, nunc mos est*. f. *Vitium prius fuit assentatio, nunc est amor*. At nos sequimur hic f. lectionem. A cujus mente est quod ait Seneca l. 5. epist. 38. *Desinit esse remedio locus, ubi quæ fuerant vitia, mores sunt*.

F I N I S.

Excerpta ex Capite XVI.

BIBLIOTHECÆ LATINÆ

JO. ALBERTI FABRICII

AD PUBLIUM SYRUM

SPECTANTIA.

PUBLIUS Mimographus natione *Syrus* ob ingenii solertiam a Patrono suo manumissus, Juliique Cæsaris Imp. qui Laberianam, ut jam dixi, dicacitatem ferre nequibat, favorem expertus; obiit incertum quo anno Augusti Imper. * Ejus præter Hieronymum in Chronico ad Olympiad. 184. sæpius meminit cum laude Seneca Philos. Plinius 8. 51. Hist. Gellius 17. 14. Macrobius 2. Saturnal. 2. & 7. & Petronius *Ciceronem disertiorem*, *Publium honestiorem* ait fuisse. Ad quem locum conferendus Dousa lib. I. præcidan. in Petronium cap. 17. Pueris ediscendos olim traditos fuisse Publii Syri versus, colligas ex Hieronymi ad Lætam Epistola. Ex *Mimis* ejus sive *sententiis* lepidis & ad communem usum accommodatissimis pervenerunt ad nos non paucæ, sive servatæ ab antiquis Seneca, Gellio, Macrobio, sive separatim in codicibus antiquis descriptæ. Sane leguntur sub Publii nomine, legendæ sæpius pueris ac totæ ediscendæ, sententiæ ejusmodi DCCCCLXXXII singulis versibus jambicis expressæ vel trochaicis; licet in his sunt fortassis aliquæ, quæ ipsum non habent auctorem. Inter editiones præstare putem illam, quæ secundum litterarum seriem digesta, & a *M. Velsero* A. 1608. ex MS. Frisingensi locupletata cum notis ab *Adamo*

no Sartorio curatis subjicitur M. Antonii Mureti Orationibus & Epistolis, Ingolstadii, ac novissime Lipsiæ ex editione Cl. Jacobi Thomasii, iterum iterumque recusis. Edidere eosdem Mimos, sed nec numero eodem, nec ordine *Desiderius Erasmus*, qui e codice Cantabrigiensi recensitos ac castigatos paraphrasi etiam explicavit Basil. 1502. 4. *Georgius Fabricius* * viginti antea ineditas P. Syri sententias primus vulgavit in sua sententiarum collectione excusa Lipsiæ 1550. & cum aliis sententiis a se collectis Lipsiæ 1567. 8. *H. Stephanus* ad calcem sententiarum e Comicis Græcis & Latinis A. 1563. forma minore; *Janus Gruterus* una cum Tragœdiis Senecæ A. 1604. 8. apud Commelin. & in Florilegio Ethico Politico sententiarum ac proverbiorum cum Gruteri notis editio Francof. 1610. 8. tribus volum. in quo opere T. 1. pag. 159. seq. occurrunt P. Syri ac Senecæ sententiæ aureæ recognitæ ad MSS. Palatina & Frisingense, additis p. 793. seq. Gruteri notis; *Dionysius Gothofredus* ad calcem Senecæ, *Tan. Faber* ad calcem Phædri, *P. Pithœus* inter Poemata antiqua, & *Josephus Scaliger*, qui Græcis etiam versibus selectas sententias CCCLXXV. reddidit. Vide ejus Poemata Græca à Petro Scriverio edita Lugd. Bat. 1615. 12. p. 115. seq. * Occurrunt etiam P. Syri sententiæ, ne de Morelliana editione memorem, Paris. 1611. 8. in *Theodori Zvvingeri* morum Philosophia 2. Tomis edita Basil. 1575. 8. Ex MSto Frisingensi easdem recensuit post Gruterum *Huppertus Faber* Ubius Agrippinas Venet. 1618. Denique sententiæ P. Syri CCCLII. cum notis & commentario copiosiore postumo *Jani Gruteri*, antea inedito, atque ad calcem rejecta *Græca* Metaphrasi *Josephi Scaligeri*, centum aliquot versibus ex autographo ipsius locupletata prodierunt nitide excusæ Lugd. Bat.

1708.

1708. 8. curantibus Sigeberto Haverkamp & Abrahamo Preyger. Cum verſione Græca Scaligeri, notiſque Eraſmi, & *Emanuelis Svvedbergii*. Upſal. 1709. 8. *Gerhardi Voſſii* filii notæ & caſtigationes, quas cum *H. Ernſtii* variantibus lectionibus circa Annum 1637. edere voluit, haud viderunt lucem. Vide Voſſii Patris Epiſtolam 299. ad Salmaſ. *Gallicam* Caroli Montani, qui circa A. C. 1500. floruit, Metaphraſin memorat in Bibliotheca Gallica Crucimanius.

